

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd 13:1

DOM

Referens nr 7349019	Dom nr DB 334	Sida 1
------------------------	------------------	-----------

Datum 1989-07-27	Mål nr B 847/88
Meddelad i Stockholm	

PARTER (antal tilltalade: 1)

Åklagare	Namn, tjänstetitel och åklagardistrikt Riksåklagaren genom Helin, Anders, chefsåklagare, och Almblad, Jörgen, byråchef		
Målsägande	Efternamn, tilltalsnamn samt yrke/titel		
Förordnad engångs biträde med åklagare	Postadress	Stockholms tingsrätt, avd 13, 08 76	Rätts- hjälp
	Ombud/Biträde	Tidigare åklagare villkorligt dock undannöjs	
Tilltalad	Efternamn och alla förnamn Pettersson, Carl Gustaf CHRISTER		
	Personnummer 470423-1093	Yrke/Titel	
	Postadress Kung Hans Väg 35 A, 2 tr, 191 76 SOLLENTUNA		
	Medborgare i		
Tillgodoräk- nande av fri- hetsberövande	Frihetsberövande Häktad	Rätts- hjälp ☒	
	Försvare 1. Liljeros, Arne, advokat 2. Ekman, Lars, advokat		Offentlig försvare ☒ Ombud ☐

DOMSLUT

Den till- talade har begärt följ- ande brott	Brottsbenämning 1. Mord 2. Framkallande av fara för annan	Lagrum 3 kap 1 § brottsbalken 3 kap 9 § brottsbalken
---	---	--

Brottspåföljd mm	Påföljd Fängelse på livstid	Särskild föreskrift 2. Ekman yrkande om ersättning för konsultarvode till Astrid Holgerson ogillas.
	forts blad	

Postadress
Box 8307, 104 20 STOCKHOLM

Gatuadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-57 50 00

Exp tid månd-fred
9-12, 13-15

DOM

Dom nr

DB 334

Sida

2

Datum

1989-07-27

Personnummer

470423-1093

DOMSLUT, fortsättning

Skydds-konsulent-distrikt	Distriktets namn	
	Efternamn, tiltalsnamn samt yrke/titel	
	Postadress	
Övervakare	Telefonnummer	
Förordnande angående tidigare ådömd påföljd	Datum för tidigare dom/beslut	Domstolens namn och domens/beslutets nr
	1987-12-09	Stockholms tingsrätt, avd 15, DB 746
	Förordnande	
	Tidigare ådömd villkorlig dom undanröjs	
	Särskild föreskrift mm	
Tillgodoräk-nande av fri-hetsberövande mm		
Andra lagrum som åberopas	34 kap 1 § 1 st 3 p brottsbalken	
Särskild rättsverkan mm	Utvisning samt sådan särskild rättsverkan mm som tas upp i saköreslängd	
	<div style="text-align: right;">forts. blad</div> <div style="text-align: right;">☒</div>	
	Annan särskild rättsverkan	
Följande åtal ogillas		
Skadestånd Beslut i övriga frågor	<p>1. Liljeros tillerkänns ersättning av allmänna medel med enmiljonfyra tusentvåhundra (1 004 209) kr 50 öre, varav 896 000 kr för arbete, 93 345 kr för tidsspillan och 14 864 kr 50 öre för utlägg. Från förstnämnda belopp skall avräknas utgivna förskott, sammanlagt 685 000 kr, till följd varav nu skall utbetalas ytterligare trehundra nitton tusentvåhundra (319 209) kr 50 öre</p> <p>2. Ekmans yrkande om ersättning för konsultarvode till Astrid Holgerson ogillas.</p>	

Domslut, fortsättning

Forts. betr.

21 Skadestånd, beslut i övriga frågor

3. Ekman tillerkänns ersättning av allmänna medel med trehundraatjugotusensjuttio två (320 072) kr, varav 302 400 kr för arbete, 15 840 kr för tidsspillan och 1 832 kr för utlägg. Från förstnämnda belopp skall avräknas utgivet förskott, 100 000 kr, till följd varav nu skall utbetalas tvåhundraatjugotusensjuttio två (220 072) kr

4. Kostnaderna å målet skall stanna på statsverket

5. Pettersson skall kvarbli i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom

6. Vad tingsrättens 12:e avdelning förordnat i dom 1978-03-03, DB 121, om sekretess skall alltjämt gälla beträffande rättspsykiatrisk undersökning beträffande Pettersson

Datum
1989-07-27

B 847/88 4

YRKANDEN

Åklagaren har yrkat ansvar på Christer Pettersson enligt följande.

Mord och försök till mord alternativt framkallande av fara för annan.

Pettersson har den 28 februari 1986 i korsningen Sveavägen/dåvarande Tunnelgatan i Stockholm uppsåtligt berövat statsminister Olof Palme livet genom att med en revolver skjuta Olof Palme i ryggen. Olof Palme har omedelbart avlidit till följd av yttre och inre blödningar efter sönderslitning av kroppspulsådern och luftstrupen. Vidare har Pettersson vid samma tillfälle försökt beröva Lisbeth Palme livet genom att avlossa ett revolverskott mot henne. Skottet, som utsatt Lisbeth Palme för livsfara, har träffat Lisbeth Palme så att hon fick en ytlig sårskada på ryggen. I andra hand görs gällande att Pettersson genom att avlossa skottet mot Lisbeth Palme av grov oaktsamhet utsatt Lisbeth Palme för livsfara.

Makarna Palme över till Sveavägens östra trottoar. Lisbeth Palme tittade en kort stund i skyltfönstret. Där-

Lagrum: 3 kap 1 § och 10 §, 23 kap 1 § alternativt 3 kap till Tunnelg. 9 § brottsbalken. en butik som heter Dekorima och som ligger i nordöstra hörnet av gatukorsningen Sveavägen.

DOMSKÄLAnsvarsfrågan

Pettersson har förnekat vad åklagaren lagt honom till last.

Åklagaren har anfört: Makarna Olof och Lisbeth Palme bodde på Västerlånggatan i Gamla stan. Vid 20.00-tiden på kvällen den 28 februari 1986 beslutade de sig för att bevista en

Datum

1989-07-27

B 847/88

5

filmföreställning på biografen Grand, som är belägen på Sveavägen i sydvästra hörnet av korsningen med Tegnérgatan. Makarna Palme lämnade sin bostad vid 20.30-tiden och begav sig gående till Gamla stans tunnelbanestation. De färdades därifrån med tunnelbana till Rådmansgatans tunnelbanestation, varifrån de gående begav sig till biografen Grand. De köpte biljetter i kassan. Föreställningen började klockan omkring 21.15. Jämväl makarna Palmes son Märten och dennes flickvän bevistade filmföreställningen. De satt ej tillsammans med makarna Palme. Filmföreställningen var slut klockan mellan 23.05 och 23.10. Familjen samlades därefter på trottoaren något söder om Grands entré utanför en där belägen bokhandel och samtalade. Märten Palme och hans flickvän begav sig sedan Sveavägen norrut. Olof och Lisbeth Palme beslutade sig för att promenera mot Gamla stan. Den avsedda promenaden var alltså ej förutbestämd. De gick söderut på Sveavägens västra körbana. Utanför Adolf Fredriks kyrkogård ligger ett gatukök, vilket makarna Palme passerade. De gick över Adolf Fredriks Kyrkogata. Lisbeth Palme ville därefter titta i ett skyltfönster på andra sidan gatan. I ett övergångsställe för söder om Sveavägens korsning med Adolf Fredriks Kyrkogata begav sig makarna Palme över till Sveavägens östra trottoar. Lisbeth Palme tittade en kort stund i skyltfönstret. Därefter fortsatte makarna Palme Sveavägen söderut och kom till Tunnelgatan. De passerade en butik som heter Dekorima och som ligger i nordöstra hörnet av gatukorsningen Sveavägen - Tunnelgatan. Hörnan på huset är avfasad och ett av Dekorimas skyltfönster sitter i avfasningen. Tunnelgatan är på platsen en gågata. När makarna Palme befann sig ungefär mitt i mynningen till Tunnelgatan steg en man, som då stod utanför Dekorimas avfasade skyltfönster, fram och avlossade bakifrån med en revolver två skott mot makarna Palme. Klockan var då 23.21. Det ena skottet träffade Olof Palme i ryggen och av det andra skottet åsamkades Lisbeth Palme en sårskada i ryggen. Efter en kort stund sprang gärningsmannen Tunnelgatan österut uppför trappor som leder till Malmskillnadsgatan och försvann. Olof Palme avled av sina skador. Det görs gällande att gärningsmannen följt efter makarna Palme från Grand.

Datum
1989-07-27

B 847/88 6

En översiktskarta intas som domsbilaga_1 och en skiss över Tunnelgatan mellan Sveavägen och Malmskillnadsgatan intas som domsbilaga_2.

Aklagaren har vidare anfört: Mitt emot Dekorima i gatukorsningens sydöstra hörn finns en tunnelbanenedgång. Denna var vid tillfället stängd med låsta jalousigaller. Luntmakargatan korsar Tunnelgatan öster om Sveavägen på ett avstånd av 55 meter. Mellan Sveavägen och Luntmakargatan är Tunnelgatan cirka 7,5 meter bred. Vid tillfället ifråga stod sex manskapsbodar uppställda mitt i Tunnelgatan, 35 meter öster om Sveavägen. Bodarna var i tre våningar och var tre meter breda. Barackbyggnaden nådde fram till Luntmakargatan. Större delen av Tunnelgatan mellan Luntmakargatan och öster därom belägna Malmskillnadsgatan utgörs av trappor. Mellan trapporna ligger mynningen till Brunkebergstunneln. Den södra trappan var vid tillfället blockerad av byggnadsställningar m.m. -Inne i butiken Dekorima var belysningen tänd. Ovanför butikens skyltfönster, som vetter såväl mot Sveavägen som mot Tunnelgatan, fanns en stor tänd ljusramp. I taket ovanför trapporna till tunnelbanenedgången fanns åtta tända lampor. Det fanns ingen tänd belysning i fastigheterna på Tunnelgatans båda sidor mellan Sveavägen och Luntmakargatan. Gatubelysningen på Tunnelgatan består av två tända lampor som hänger mitt över gatan på sju meters höjd, den ena cirka fem meter öster om Sveavägen och den andra mitt emellan Sveavägen och Luntmakargatan. Vid arbetsbarackerna fanns ingen belysning vilket medförde att Tunnelgatan var dåligt upplyst. Sveavägen har upphängd, sedvanlig gatubelysning. -Två kulor har anträffats på platsen. Den ena låg på trottoaren utanför fastigheten Sveavägen 29 (västra sidan). Den andra kulan låg invid jalousigallret till tunnelbanenedgången. Erhållna skottbomdata överensstämmer med motsvarande för revolverar i kaliber .357 Magnum av märkena Smith & Wesson, Ruger, Taurus och Kassnar.

Christer Pettersson har berättat: Han är bosatt i Rotebro. Han och en kamrat, Ulf Spinnars, vistades den 28 februari

Datum
1989-07-27

B 847/88 7

1986 i Petterssons lägenhet. De kom överens om att Pettersson skulle anskaffa amfetamin. Pettersson har en god vän, Sigge Cedergren, som bodde på Tegnérgatan 16 i Stockholm. Denne brukade överlämna amfetamin till Pettersson vid de ej ofta förekommande tillfällen Pettersson avsåg att bruka narkotika. Cedergren var delägare i en spelklubb, som hette Oxen. Spelklubben var inrymd i en lokal på Oxtorgsgatan, som är en tvärgata till Sveavägen söder om Kungsgatan. Pettersson ringde till Cedergrens bostad men fick ej något svar. Han ringde då till Oxen och fick besked att klubben var öppen. Pettersson frågade ej efter Cedergren. Han räknade med att kunna förvärva amfetaminet på spelklubben. Pettersson tog ett pendeltåg strax före 19.00 från Rotebro station, belägen omkring fem minuters promenadväg från hans bostad, till Centralen. Han begav sig via Sergels torg direkt till Oxen, dit han anlände klockan omkring 19.30. Det fanns omkring 15 personer i lokalen. Vid ett av bordet satt en bekant, Reine Jansson. Det var den ende i lokalen, som Pettersson kände, och Pettersson satte sig vid hans bord. De lade patiens. Pettersson fick syn på Cedergrens dåvarande flickvän, Lena Åkerlund, i lokalen. Hon var i sällskap med en väninna iklädd pälsjacka. Pettersson erfor att förhållandet mellan Cedergren och Lena Åkerlund ej var bra. Pettersson fick intrycket att Cedergren var på väg till klubben. Vid 20.00-tiden kom också Cedergren till Oxen. Pettersson fick omkring tre gram amfetamin av Cedergren. Pettersson innehade omkring 1 000 kronor men han behövde ej betala för narkotikan. Cedergren tog plats vid Reine Janssons bord. Lena Åkerlund kom fram till bordet och sade till Cedergren "hur länge ska vi hålla på så här". Cedergren ryckte på axlarna men svarade ej. Pettersson frågade sedan Cedergren "har du en grogg". På Oxen serverades enbart kaffe, bakverk och läskedrycken. Det var mycket ovanligt att någon förtärde medhavd sprit i lokalen. Lena Åkerlund uppgav att hon hade sprit och hon tog fram två helflaskor sprit som hon ställde på bordet. Pettersson höll upp groggar åt sig. Cedergren och Lena Åkerlund diskuterade ett gemensamt bankkonto och det blev beslutat att en fullmakt skulle skrivas avseende denna.

Datum

1989-07-27

B 847/88

8

angelägenhet. Pettersson fick i uppdrag av Cedergren att skriva ut fullmakten. Han gjorde så. Fullmakten skrevs under av Lena Åkerlund. Den bevitnades av Pettersson och Bengt Larsson. Pettersson har på fullmakten skrivit namnförtydligande för Larsson. Han vet dock ej vem Larsson är. Pettersson vet ej vem som tog hand om fullmakten. Under kvällens lopp hade Pettersson på Oxen förtärt omkring 50 centiliter starksprit. Han beslöt sig för att åka hem och begav sig över Sergels torg till Centralen. Han har alltså under kvällen inte varit norr om Kungsgatan. Han åkte mot Rotebro med ett pendeltåg som lämnade Centralen klockan 22.45. Han kan även ha lämnat Centralen med ett tåg så sent som klockan 23.15 men det är ej särskilt troligt. På grund av spritförtäringen somnade han på tåget och han blev väckt, troligen av en konduktör, vid slutstationen Märsta. Pettersson återvände med samma tåg till Rotebro, dit han anlände klockan 23.55. Spinnars lägg och sov på golvet i Petterssons kök. Spinnars vaknade när Pettersson kom. "Det blev ingenting" yttrade Pettersson, som ville behålla amfetaminet för eget bruk. Spinnars gav sig iväg. Pettersson injicerade sedan under natten amfetamin. Vid 9-tiden på morgonen hämtade han sin tidning och erfor till sin bestörtning att Olof Palme var mördad. Han hade samtal med ett par personer om dådet. På radio hörde Pettersson att kondoleanslistor var utlagda i regeringskansliet Rosenbad. Pettersson begav sig in till Stockholm för att skriva på en sådan lista. Utanför Rosenbad stod människor i kö i fyrdubbla led. Med hänsyn därtill och till att Pettersson var narkotikapåverkad fann han för gott att åka hem i stället för att ställa sig i någon av köerna. Dagarna efter Olof Palmes död tecknade han sitt namn i kondoleanslistor såväl i Sollentuna centrum som i Rotebro Folkets Hus. Vid ett av tillfällena stal han ett inramat fotografi av Olof Palme för att ha i sin bostad. Han sparade även på ett par löpsedlar från den 1 mars 1986. Allt detta gjordes som ett tecken på uppskattning av Olof Palme. Pettersson har alltid röstat socialdemokratiskt och anser att Olof Palme var "vår ende statsman". -Pettersson har bott i Rotebro sedan 1983. Han är förtidspensionär sedan 1987. De

senaste fem åren har han ägnat sig mest åt att supa. Han har uppehållit sig huvudsakligen i Sollentuna centrum. Man kan säga att han tillhört A-laget. Pettersson har i många år haft mustasch och bar sådan även den 28 februari 1986. Det är möjligt att mustaschen vid denna tid varit tunn. Han har umgåtts mycket med Spinnars. Även denne kan sägas tillhöra Sollentuna centrums A-lag. Pettersson har aldrig försökt påverka Spinnars i vad avser tidpunkten för Petterssons hemkomst den 28 februari 1986. Spinnars är ej tillförlitlig i sina uppgifter. Pettersson har träffat Cedergren väldigt ofta. Efter den 28 februari 1986 har Pettersson träffat Cedergren omkring 10 gånger. Senaste sammanträffandet ägde rum i juli 1986 i Cedergrens sommarstuga i Ängby. Pettersson har ej sökt påverka Cedergrens utsagor i något avseende. Pettersson har träffat Roger Östlund, som skall höras som vittne i målet, tre gånger. Första gången avsåg en stöld, som Östlund misstänktes ha utfört. Pettersson och en annan person hade samtal med Östlund om saken. Andra gången var på ett ungarhotell, när Pettersson sökte lura Östlund vid en narkotikaaffär. Tredje gången var på Sergels torg, när Östlund sökte slå mot Pettersson med en flaska. Det har alltså ej varit kamratliga tillfällen. Pettersson kan därutöver ha sett Östlund på någon kriminalvårdsanstalt. -Kvällen den 28 februari 1986 bar Pettersson jeans. Han använder aldrig byxor av annat slag. Han har ej burit huvudbonad. Sådan använder han aldrig. Han måste ha varit iklädd en jacka, antingen en midjelång sådan eller en grön "lår-lång" parka. Han har ej något armbandsur. Sådant använder han ej. Pettersson har ett par guldbågade glasögon, som han använder på bio och när han ser på TV. Han bär dem aldrig utomhus. -Pettersson är ej intresserad av skjutvapen. Han har aldrig innehaft sådant vapen. Skjutvapen har aldrig förekommit vid de våldsbrott för vilka han lagförts. Pettersson har sett två vapen vid ett besök hos Cedergren. Han minns ej när besöket ägde rum. Han minns att Lena Åkerlund var närvarande. Cedergren satte en revolver Magnum - ett stort tungt vapen - i händerna på Pettersson, som handskades vårdslöst med vapnet. "Ta det lugnt" sade Cedergren och återtog vapnet. Denne frågade

Datum

1989-07-27

B 847/88

10

om Pettersson ville se på annat vapen, vilket erbjudande Pettersson avböjde. Pettersson iakttog att Cedergren förvarade ett fabriksnytt hagelgevär i en tvättkorg. Han har aldrig sett något vapen på spelklubben Oxen. På begäran av annan person inköpte Pettersson sommaren 1987 en startpistol, som enligt vad han förstod skulle användas i brottsligt sammanhang. I augusti 1987 var två personer inneboende hos Pettersson. Dessa blev gripna av polis och man fann att dessa personer innehade ett vapen. Pettersson har aldrig själv förvarat något vapen i sin lägenhet.

På åklagarens begäran har hörts som målsägande Lisbeth Palme samt som vittnen Ulf Spinnars, Sigvard Cedergren, Reinhold Jansson, Lena Åkerlund, Harri Miekkalina, Agneta Adelholt, Anders Roshage, Sigrid Malm, Kjell Fernberg, Jari Antero Nurminen, Kristina Aarras-Raudasvirta, Sergius Zadruzny, Mats Jadin, Birgitta Wennerling, Lars Erik Eriksson, Märten Palme, Pia Engström, Roger Östlund, Ljubisa Najic, Anders Björkman, Anders Delsborn, Charlotte Liljedahl, Lena Schödin, Ann Charlotte Holmgren, Leif Ljungqvist, Jan Andersson, Jan-Åke Svensson, Hans Johansson, Inge Morelius, Christina Wallin, Susanne Karlsson, Lars Jeppsson, Sakari Pitkänen, Gunilla Åsell, Lars Gunnar Engman och Bengt Wilhelmsson.

På Christer Petterssons begäran har som vittnen hörts Lennart Pettersson, Anna Hage, Ulf Håkansson, Algot Åsell, Stig Engström och Peter Olofsson. Vidare har skriftlig bevisning åberopats.

Lisbeth Palme har berättat: På kvällen den 28 februari 1986 bestämde sig makarna Palme för att bevista en filmföreställning på biografen Grand med början vid 21.00-tiden. Den ende utomstående som kände till makarna Palmes avsikt var Sven Aspling, med vilken Olof Palme talade i telefon vid 20.30-tiden. Makarna Palme promenerade till Gamla stans tunnelbanestation, för till Rådmansgatans tunnelbanestation

Datum

1989-07-27

B 847/88

11

och anlände till biografen Grand något före 21.00. Makarnas son Märten Palme och dennes flickvän bevistade jämväl filmföreställningen. Efter denna stod de och samtalande utanför en bokhandel belägen på Sveavägen strax söder om entrén till biografen Grand. Lisbeth Palme uppfattade situationen som att en man stod bredvid dem vid ett skyltfönster till bokhandeln. Efter ett kortare samtal skildes makarna Palme, å ena, och Märten Palme och dennes flickvän, å andra sidan, åt. Makarna Palme beslutade sig för att promenera till sin bostad i Gamla stan. De gick Sveavägen söderut på den västra trottoaren. Vid Adolf Fredriks kyrkogata gick de över Sveavägen till den östra gångbanan, där de stannade till ett 10-tal sekunder medan Lisbeth Palme tittade i ett skyltfönster till en klänningsaffär. De fortsatte sedan söderut på den östra gångbanan. Makarna gick arm i arm och Lisbeth Palme gick på Olof Palmes högra sida. Det var ej mycket folk ute. Lisbeth Palme har ej sett någon person som följt efter dem. När makarna Palme passerat färgaffären Dekorima vid Tunnelgatan, hörde Lisbeth Palme att det smällde. Hon ryckte till, vände sig mot sin make och yttrade "barnens smällare är skrämmande". Hon såg då "att det har hänt" och hon blev själv beskjuten med en ytlig sårskada som följd. Olof Palme sjönk ihop på gatan. Lisbeth Palme beslöt sig för att söka hjälp. Hon såg en man stå vid avfasningen utanför skyltfönstret till Dekorima på ett avstånd av kanske fem meter från makarna Palme. Denne stirrade mot makarna Palme. Han var omkring 1.80 meter lång. Han bar ej mustasch utan han hade ett påfallande rektangulärt, ljus område under näsan. Munnen gav ett rakt intryck. Mannen hade en framskjuten haka och han hade markerade kindben. Hans axlar var uppdragna. Han bar en mörkblå-marinblå jacka, som gick omkring tre decimeter nedanför midjan. Hans byxor var mörka. Lisbeth Palme gjorde den bedömningen att "det var ingen hjälp att hämta där". Mannen var den som befann sig närmast makarna Palme. Lisbeth Palme kan med säkerhet identifiera mannen som Christer Pettersson. Hon har ej sett något föremål i Christer Petterssons händer. Lisbeth Palme vände sig om för att söka annans hjälp. På ett avstånd av omkring 20 meter norr om korsningen undersökningen sågt att Christer Pettersson var här vid

Datum
1989-07-27

B 847/88

12

såg hon på Sveavägen en ljusare klädd man. Denne vände bort huvudet. Nästa gång Lisbeth Palme såg Christer Pettersson befann sig denne på Tunnelgatans södra sida ett par meter in från Sveavägen. Han sprang Tunnelgatan österut. Lisbeth Palme lade då märke till de uppdragna axlarna. Hon såg honom springa ett par steg och fäste sig särskilt vid hans "studsande" gång. "Det var studs eller rullning i de två stegen". Nästa gång hon observerade Christer Pettersson stod han på Tunnelgatan med ryggen mot kortsidan av barackerna och stirrade mot makarna Palme. Sedan var han försvunnen. De två första observationerna av Christer Pettersson är säkra. -I början av polisutredningen var Lisbeth Palme med om en konfrontation på kriminalavdelningen. Det förekom därvid mycket störande moment som var tillmen för konfrontationen. Lisbeth Palme är helt insatt i allvaret vid en konfrontation. För att kunna koncentrera sig fullt ut ville hon ej att andra än två särskilt angivna åklagare skulle vara närvarande vid visningen av konfrontationsfilmen den 14 december 1988. Hon kände omedelbart igen Christer Pettersson men påpekade först att han såg alkoholiserad ut. Vid en andra visning pekade hon ut Christer Pettersson som den man som stått utanför Dekorimas skyltfönster vid avfasningen. På egen begäran fick hon ånyo se konfrontationsfilmen den 26 januari 1989. Även denna gång var enbart samma två åklagare närvarande. Lisbeth Palme tillät ej att man vid konfrontationerna använde bandspelare. Orsaken härtill var att allt material i utredningen läckte ut i massmedia. Ett sådant förfarande ansåg hon vara integritetskränkande.

Ulf Spinnars har berättat: Han har känt Christer Pettersson sedan 1984-1985. De träffades relativt ofta. År 1986 bodde Spinnars i Rotebro. Han och Christer Pettersson söp och knarkade tillsammans. Den 28 februari 1986 kom Spinnars till Christer Petterssons bostad vid 19.00-20.00-tiden. Christer Pettersson åkte till stan för att "greja amfetamin". Efter tre eller fyra timmars bortavaro återkom Christer Pettersson. Spinnars låg då på en madrass i Christer Petterssons kök. Spinnars var vaken. Han har inget minne av att han under förundersökningen sagt att Christer Pettersson kom hem vid

1-tiden på natten. Spinnars tror ej att klockan varit så mycket. Han tror att Christer Pettersson kom hem runt klockan 24.00 men är osäker på tiden. Han verkade nykter. Han uppgav att han ej kommit över något amfetamin. Spinnars gick då hem till sig. -Vid denna tid brukade Christer Pettersson vara klädd i jeans och en grön militärjacka. Spinnars har aldrig sett Christer Pettersson bära huvudbonad. Spinnars vet ej om Christer Pettersson vid denna tid hade mustasch. Spinnars har aldrig sett något vapen i Christer Petterssons bostad. Han har aldrig till annan person sagt att Christer Pettersson kunde skaffa vapen. Christer Pettersson uppförde sig efter mordet ej på annat sätt än han gjort tidigare.

Sigvard Cedergren har berättat: Vid ifrågavarande tid bodde han i fastigheten Tegnérgatan 16. Han hade en kolonistuga i Ängby. Han var under hösten 1985 - våren 1986 delägare i spelklubben Oxen. Cedergren använder amfetamin i måttlig omfattning. Han lärde känna Christer Pettersson på en kriminalvårdsanstalt i slutet av 1970-talet. De träffades privat från 1985. För det mesta träffades de hos Cedergren på Tegnérgatan. I genomsnitt kan sådana sammanträffanden ha ägt rum var fjortonde dag. Christer Petterssons ärende var i första hand att anskaffa amfetamin. För det mesta tog Cedergren ej betalt för narkotikan - "Christer hade ju inga pengar". Före besöken har Christer Pettersson brukat ringa. Eljest har han stått och väntat utanför porten. Cedergren och Christer Pettersson har även träffats på Oxen, på Solvalla och på en annan klubb på Norra Stationsgatan. Den 28 februari 1986 tjänstgjorde Cedergren på Oxen mellan klockan 16.00-23.00. Han kan under arbetspasset ha besökt sin bostad en eller flera gånger. Christer Pettersson besökte under kvällen Oxen. Han var ej där så lång tid. Christer Pettersson sade att han sökt Cedergren på Tegnérgatan och att han väntat utanför på gatan. Cedergren antar att Christer Petterssons besök på Oxen gällde amfetamin. Cedergren kan ej erinra sig att Lena Åkerlund besökte Oxen denna kväll. De var vid denna tidpunkt osams. Cedergren kan ej

erinra sig att två spritflaskor ställts på ett bord under kvällen. En av Lena Åkerlund undertecknad fullmakt har utskrivits på Oxen av Christer Pettersson. Cedergren vet ej när fullmakten upprättades. Reine Jansson var ej närvarande när fullmakten skrevs. Denna Christer Petterssons uppgift är felaktig. Christer Pettersson lämnade Oxen vid 22.00-tiden. Själv lämnade Cedergren Oxen klockan omkring 23.15. Han färdades därifrån i sin bil tillsammans med Reine Jansson, som anlant till Oxen vid 23.00-tiden. Han förde bilen Malmkillnadsgatan norrut och svängde ned till vänster på Apelbergsgatan. Han avsåg att föra bilen in till höger på Luntmakargatan och fram till Tegnérgatan. Första delen av Luntmakargatan var han tvungen att föra bilen mot körriktningen. Han mötte en bil två gånger och var då tvungen att backa sin bil åter till Apelbergsgatan. Dessa två manövrar medförde att färden till bostaden tog omkring 10-15 minuter. Under dessa manövrar hörde Cedergren två knallar. Cedergren parkerade sedan bilen på Tegnérgatan i hörnet av Luntmakargatan. När Cedergren och Jansson stigit ut ur bilen såg de en man springa Luntmakargatan norrut emot dem. Mannen stirrade på dem. "Jag fick uppfattningen att han kände igen mig." Cedergren kände ej igen den springande mannen. Denne bar en halvsläng jacka troligen försedd med kapuschong. Sedan hörde Cedergren ljudet av sirener. Efter omkring en halv timmer ringde en bekant och berättade att Olof Palme blivit skjuten. -Cedergren har aldrig sett Christer Pettersson bära vapen. Han tror att Christer Pettersson ej är intresserad av vapen. Cedergren har förvarat många vapen i sin lägenhet bl a en magnumrevolver .357. Detta vapen har beslagtogs av polisen. -Cedergren vet ej var Christer Pettersson står politiskt. Han vet ej vad denne tyckte om Olof Palme. Christer Pettersson brukade bära en halvsläng, blåaktig jacka. -Cedergren kan inte förklara hur det kan komma sig att enligt vad som framkommit vid telefonavlyssning han i sin bostad skulle ha tagit emot telefonsamtal klockan 23.02, ett samtal några minuter senare och ett telefonsamtal från Roger Östlund klockan 23.15.

Datum

1989-07-27

B 847/88

15

Reine Jansson har berättat: Han har träffat Christer Pettersson sammanlagt ett 15-tal gånger hos Cedergren. Han tror att han ej träffat Christer Pettersson på Oxen. Jansson vet inget om fullmakten. Han var ej närvarande när denna skrevs. Den 28 februari 1986 skulle Jansson hämta Cedergren, när denne klockan 23.00 slutade sitt arbetspass. Jansson anlände till Oxen omkring en kvart dessförinnan. Han "satt och hängde vid ett bord". Jansson har ej träffat Christer Pettersson på Oxen den 28 februari 1986. Ej heller Lena Åkerlund befann sig på Oxen. Hon har ej i Janssons närvaro tagit fram två flaskor sprit på Oxen. Jansson och Cedergren lämnade Oxen vid 23.15-tiden och färdades i Cedergrens bil till Tegnérgatan. Färdvägen var den av Cedergren beskrivna. Jansson hörde ej ljudet av skott under backningsmanövern i hörnan Luntmakargatan-Apelbergsgatan.

Lena Åkerlund har berättat: Hon har träffat Christer Pettersson vid högst 10 tillfällen, mestadels hos Cedergren. Hon har även träffat Christer Pettersson på Oxen bland annat när fullmakten skrevs. Hon vet inte vilken dag den skrevs. Vid något tillfälle har hon bjudit på sprit på Oxen. Hon minns ej vad hon gjorde på kvällen den 28 februari 1986. Orsaken till hennes dåliga minne är att hon vid denna tid kraftigt missbrukade såväl alkohol som amfetamin.

Roger Östlund har berättat: Den 28 februari 1986 hade han såväl tagit amfetamin som druckit alkohol. Han var påverkad därav. När han på kvällen befann sig i centrum av staden råkade han skära sig i handen på sin kniv. Han blödde mycket och begav sig till Oxen för att få ett plåster att sätta över såret. Han kom till Oxen omkring 22.30. Han såg varken Christer Pettersson eller Sigge Cedergren i lokalen. Plåster fanns ej tillgängligt utan han virade pappershänddukar om handen. Han begav sig till Cedergrens bostad på Tegnérgatan för att få plåster. Östlund tyckte att det lyste i Cedergrens bostad men ingen svarade på porttelefonen. Han begav sig till Sveavägen för att ringa till Cedergren. Ett punkgäng sparkade på en papperspelle vid busshållplatsen utanför

bokhandeln söder om Grand. Östlund blev arg och jagade iväg dem. Han tror att han efter denna händelse begav sig till Grands foajé för att ringa Cedergren. Telefonerna är upp-satta någon meter innanför ytterdörrarna. När Östlund stod där, fick han syn på Christer Pettersson. Denne stod utanför dörrarna. Östlund öppnade en av dörrarna men Christer Pettersson gjorde en avvärande gest och gick söderut på Sveavägen. Därefter ringde Östlund till Cedergren som svarade. Östlund fick ej komma upp till Cedergren. -Östlund har i början av förundersökningen medvetet undanhållit och även lämnat oriktiga uppgifter. Han hördes som misstänkt och "jag visste inte var de skulle placera in mej i sammanhanget". Den 25 januari 1989 var Östlund på besök hos en kamrat, som berättade att Christer Pettersson satt häktad som misstänkt för Palmemordet. Då erinrade sig Östlund mötet med Christer Pettersson vid Grand den 28 februari 1986.

Pia Engström har berättat: Hon hade den 28 februari 1986 bevistat en filmföreställning på biografen Grand. Hon kom ut på Sveavägen omkring 23.10 och ställde sig vid en busshållplats, som låg i jämnhöjd med bokhandeln. Hon såg familjen Palmenstå och språka utanför bokhandeln. Hon såg makarna Palme promenera söderut och vid gatuköket utanför Adolf Fredriks kyrkogård försvann de ur hennes synfält. Hon var förvånad över att ej se några livvakter. Vid 23.20-tiden kom en utslagen, påverkad man, som hon numera vet är Roger Östlund, fram till henne och bad om eld eller en cigarett. Östlund verkade nervös. Han var påtänd. Han var blodig om händerna. Några ungdomar sparkade på en papperspelle vid busshållplatsen. Östlund blev arg och jagade iväg dem med en kniv. Sedan kom bussen - den skulle komma 23.28 och den kom nog då också - och Engström lämnade platsen.

Peter Olofsson har berättat: Den 28 februari 1986 arbetade han som vaktmästare på biografen Grand. Biografen stängdes omkring 23.45. Nära stängningsdags stod en påverkad man, iklädd en brun jacka och grå byxor, och talade i telefon. Han var påverkad och talade högljutt, förvirrat och upprört. Mannen hade ett sår på ett finger.

Datum

1989-07-27

B 847/88

17

Birgitta Wennerling har berättat: Hon hade den 28 februari 1986 besökt en sjuföreställning på biografen Grand. När hon var på väg ut från biografen frågade hennes man om hon hade sett makarna Palme gå in. Det hade hon inte gjort men hon lade särskilt märke till en man med otäck eller sjuk blick. Denne tittade in i foajén över andra människor, d v s troligen stående på tå. Hon utgick från att det var makarna Palme han tittade efter. Blicken var sådan att Birgitta Wennerling reagerade med obehag. Hon lade märke till mannen under några sekunder. Christer Pettersson är "rätt lik" denne man. Birgitta Wennerling har mest reagerat för blicken i djupt liggande ögon och ansiktets form.

Lars Erik Eriksson har berättat: Hans föräldrar besökte den 28 februari 1986 en nioföreställning på biografen Grand och han hade lovat att hämta dem i sin bil efter föreställningens slut. Han parkerade sin bil utanför biografen klockan omkring 22.50. Det var en kall kväll och Eriksson lämnade bilen för att vänta i biografens foajé. Emellertid var biografens ytterdörrar låsta, varför han ånyo satte sig i bilen. Han lade märke till en man som stod till höger om Grands entré. Ögonen och ögonhålorna skrämde Eriksson och han fick olustkänslor. Blicken har etsat sig fast i Erikssons minne. Eriksson ansåg att det var bäst att ta det försiktigt och låste bildörrarna. "Det är bäst att jag inte stirrar för mycket" tänkte Eriksson "den där personen kan explodera". Mannen var klädd i en midjelång blåaktig jacka och han bar en svagt gul, stickad mössa av militärtyp. Mannen hade inte mustasch. Strax efter klockan 23.00 kom folk ut ur biografen. Mannen stod kvar utanför biografen, vilket Eriksson tyckte var konstigt. Det naturliga hade varit att gå in i värmen på biografen. Klockan omkring 23.20 kom ytterligare folk ut från biografen. Eriksson begav sig in i biografens foajé vid 23.20-tiden. Då hade mannen med den skrämmande blicken försvunnit. En kraftigt berusad person kom dit och tiggde pengar för att kunna ringa ett telefonsamtal. Han blödde någonstans. Denne man ställde sig vid en telefonautomat. Klockan var då före 23.25. - Eriksson kallades till en kon-

Datum
1989-07-27

B 847/88

18

frontation den 14 december 1988. Han fick se bl a Christer Pettersson på omkring en meters avstånd. Dennes ansikte, uttryck och ögon var oerhört lika den persons, som uppehållit sig utanför Grand den 28 februari 1986. Eriksson fick tillbaka olustkänslan och han blev "darrig". Hos Eriksson har "en sorts hårdhet" i blicken etsat sig kvar i minnet. Christer Petterssons utseende, framför allt blicken, är "otroligt likt Grandmannens". Eriksson är mycket säker på att fråga är om samma person.

Christer Pettersson - som den dag som följt efter makarna Palme framför gatuköket. Najic utpekade dock Mårten Palme har berättat bl a: Efter filmföreställningen stod han, hans flickvän och hans föräldrar och pratade utanför en bokhandel på Sveavägen strax söder om Grands entré. Under samtalet släcktes ljuset i affären. Efter samtalet begav sig Mårten Palme och hans flickvän Sveavägen norrut. Vid en omedelbart norr om bokhandeln belägen möbelaffär såg Mårten Palme en man stå och titta in i möbelaffärens mörka skyltfönster. När Mårten Palme passerade mannen, vände sig denne mot hans föräldrar med fast blick. Mårten Palme iakttog mannen under någon sekund. Mannen bar en halvlång, blå jacka av nylon. Han hade fyrkantigt ansikte och smala läppar. Hans hållning var något hopsjunken. Mårten Palme tror att mannen bar en med knäppe på skärmen försedd keps, som var mörk. Det var inte en gul huvudbonad. De hade ej ögonkontakt. Christer Pettersson är lik mannen. Mårten Palme är dock mycket osäker om identitet föreligger. Ligt hörde han två snällar och han såg en av de tre framförvarande personerna.

Ljubisa Najic har berättat: Han arbetade den 28 februari 1986 i det gatukök, som är beläget på Sveavägens västra trottoar utanför Adolf Fredriks kyrkogård. Någon gång efter klockan 23.00 såg han makarna Palme passera gatuköket. Najic noterade att Olof Palme var klädd i en kort ytterrock och pälsmössa och att Lisbeth Palme bar en moccapäls. Najic var nyfiken på om makarna hade livvakter och gav därför särskilt akt på personer i närheten av makarna Palme. Möjligen kunde två personer som gått före makarna Palme ha varit livvakter. Däremot såg en man som gick efter makarna Palme på ett avstånd av 3-5 meter inte ut som en livvakt. Najic såg mannens

Datum

1989-07-27

B 847/88

19

ansikte i profil. Mannen hade "en konstig gång". Han var iklädd en mörk halvlång jacka. Han bar ingen huvudbonad. Mannen hade ej mustasch. Strax därefter hörde Najic skotten, som han då uppfattade som ljud härrörande från någon bil. I februari 1989 blev Najic kallad till en fotokonfrontation. Hans familj var rädd för sin egen och Najic's del och Najic lovade att ej göra något utpekande. Vid konfrontationstillfället var han så rädd att han darrade. Han kände igen nr 8 - Christer Pettersson - som den man som följt efter makarna Palme framför gatuköket. Najic utpekade dock i enlighet med sitt löfte inte Christer Pettersson. Emellertid ansåg Najic att han betett sig felaktigt och kontaktade polisen utan att berätta därom för sin familj. En ny konfrontation ägde rum på följande dag. Najic kände säkert igen nr 8, Christer Pettersson. Najic kände igen profilen och beslöt sig för att gå. Han var säker på identifieringen. Han tyckte dock att den man som följde efter makarna Palme hade ljusare hår än Christer Pettersson. Dalsborn förde sin bil i en U-avväg över gatan och parkerade. Anders Björkman har berättat: Han hade den 28 februari 1986 tillsammans med arbetskamrater besökt en restaurang. Han var påverkad av alkohol. Några av kamraterna och Björkman promenerade Sveavägen norrut på den östra gångbanan. Björkman beslutade sig för att åka hem, vände och gick söderut på Sveavägen. Vid Tunnelgatan såg han tre personer framför sig. Han trodde att dessa var i sällskap. Plötsligt hörde han två smällar och han såg en av de tre framförvarande personerna falla till marken. En av de tre avlägsnade sig in på Tunnelgatan och en av dem föll på knä bredvid den skjutne. Två rökmoln uppstod mellan den skjutne och gärningsmannen, d v s den som avvek från platsen. Björkman trodde att ytterligare skottlossning skulle äga rum och ställde sig i porten till Dekorima på Sveavägen. Avståndet mellan denna port och Tunnelgatan kan vara omkring 10 meter. Innan Björkman hunnit in i porten hade Lisbeth Palme sett såväl på honom som in i Tunnelgatan österut. Björkman såg gärningsmannen ta två steg in på Tunnelgatan, innan denne försvann ur hans åsyn. Mannen bar en halvlång, mörk jacka. Han var iklädd en

Datum
1989-07-27

B 847/88 20

stickad, mörk mössa. Han bar kraftiga promenadskor. Han var omkring 1.80 meter lång samt spänstig och kraftig. Han bar en lång rock, som fladdrade till när han löpade. Anders Delsborn har berättat: Den 28 februari 1986 på kvällen körde han taxi. Vid tiden för mordet förde han bilen Sveavägen söderut. Vid Tunnelgatan hade han stannat för rött trafikljus. När ljuset slagit om till grönt, hörde han en kraftig smäll från vänster. I Tunnelgatans mynning på andra sidan Sveavägen såg han tre personer. Gärningsmannen stod ett par meter framför avfasningen vid Dekorima. Han höll en revolver i sin ena hand. Ett par sekunder efter det första skottet avlossade gärningsmannen ytterligare ett skott. Delsborn såg avfyringsflamman och rökutveckling från revolvern. Olof Palme, som befann sig kanske fem meter ifrån gärningsmannen, föll till marken. Lisbeth Palme stod lutad över Olof Palme. Gärningsmannen stod och liksom vaggade fram och tillbaka. Sedan försvann han in på Tunnelgatan. Det kortbeskrivna händelseförloppet hade tagit kanske 20 sekunder. Delsborn förde sin bil i en U-sväng över gatan och parkerade intill brottsplatsen. Lisbeth Palme kröp runt Olof Palme och ville ha hjälp. Delsborn såg aldrig gärningsmannens ansikte. Denne var iklädd en långrock, som slutade i knähöjd. Han bar en huvudbonad, som kan beskrivas som en keps med öronlappar eller en typ av Sherlock Holmes-mössa. Gärningsmannen rörde sig klumpigt. Han hade kraftigt svart hår. Ljungqvist förde sin bil i en U-sväng över Sveavägen.

Charlotte Liljedahl har berättat: Hon satt vid tillfället till höger i baksätet i Delsborns taxi. Hon hörde en smäll och tittade då åt vänster. I Tunnelgatans mynning såg hon tre personer. Gärningsmannen stod vid avfasningen vid Dekorima. Han höll sin ena arm framsträckt och han avlossade ännu ett skott. Liljedahl såg ej vapnet. I detta läge var Olof Palme på väg ned mot marken. Liljedahl såg sedan hur gärningsmannen "lunkade iväg" in i Tunnelgatan. Hon såg ej gärningsmannens ansikte. Denne var välbyggd och drygt 1,80 meter lång. Han bar en knälång rock eller jacka.

Lena Schödin har berättat bl a: Hon satt troligen bredvid

Datum

1989-07-27

B 847/88

21

Delsborn i dennes taxi. Hon hörde skotten. Hon såg Olof Palme ligga på trottoaren. Hon minns att gärningsmannen bär en lång rock, som "fladdrade till" när han lämnade platsen.

Ann Charlotte Holmgren har berättat: Hon satt till vänster i baksätet i Delsborns taxi. Hon hörde skotten och såg åt vänster. Olof Palme var på väg ned mot marken, när det andra skottet avlossades. Holmgren såg gärningsmannen stoppa in något som hon antar var ett vapen innanför den jacka eller rock, som han bär. Sedan sprang han in på Tunnelgatan.

Leif Ljungqvist har berättat: Han förde sin bil Sveavägen söderut. När han var mitt för kvarteret före Tunnelgatan hörde han ett skott. Det andra skottet kan ha avlossats 8-10 sekunder senare, när han passerade trafiksignalerna vid Tunnelgatan. Han såg en man gå in i en port. I gatukorsningen fanns tre personer. Gärningsmannen stod vänd mot makarna Palme. Han tittade nedåt mot Lisbeth Palme och Olof Palme. Han stod en eller två meter ifrån dem. Sedan lunkade han bredbent iväg in på Tunnelgatan. Han tog god tid på sig. Han var en "slow starter". Ljungqvist har ej sett vapnet. Gärningsmannen var iklädd en mörkblå täckjacka av äldre modell. Han bär "korta" långbyxor och han hade kraftigt markerade axlar. Han var barhuvad. Han hade kraftigt svart hår. Ljungqvist förde sin bil i en U-sväng över Sveavägen och parkerade intill brottsplatsen. Lisbeth Palme verkade svårt chockad. Hon var "liksom ej kontaktbar".

Jan Andersson har berättat: Han befann sig i Ljungqvists bil vid tillfället i fråga. Han hörde de båda skotten. Han såg Lisbeth Palme hukad över den på trottoaren liggande Olof Palme. Han såg ryggtavlan och ett steg tas av den man som försvann in på Tunnelgatan. Denne bär en rock eller jacka - "mer rock än jacka" - som slutade halvvägs ned på låret. Mannen hade smala byxor.

Jan Åke Svensson har berättat: Han förde bil Sveavägen

Datum

1989-07-27

B 847/88

22

norrut och avsåg att föra bilen till vänster på Tunnelgatan mot Norra Bantorget. Vid Tunnelgatan stannade han för rött trafikljus. Han hörde en knall, tittade åt höger och såg tre personer i korsningen Sveavägen-Tunnelgatan. Svensson hörde en andra knall och såg att det skvätte i trottoarkanten av en kula. En av de tre personerna sjönk ihop på trottoaren och en av dem försvann raskt Tunnelgatan österut. Svensson hade först uppfattat de tre personerna såsom varande i sällskap. Den man som försvann från platsen bar en halvlång, mörk - sannolikt blå - jacka och mörka byxor. Han var mörkhårig eller bar mörk huvudbonad. Han rörde sig raskt. Svensson såg ej något vapen. Han förde sin bil till brottsplatsen. Lisbeth Palme var mycket upprörd. Svensson hade även något längre norrut på Sveavägen lagt märke till en person, som tyckts vilja försvinna från platsen.

Sveavägen norrut. Omkring 20 sekunder senare passerade Hans Johansson har berättat: Han förde taxi Sveavägen söderut. Vid Tunnelgatan stannade han för rött trafikljus. När ljuset slog om till grönt hörde han att det smällde som av en ollonpistol. Johansson tittade åt vänster och såg tre personer i gatukorsningen vid Tunnelgatans mynning. Gärningsmannen hade sin ena arm utsträckt och han höll en revolver riktad mot Olof Palmes nacke. Revolvern hade lång pipa. Ännu ett skott avlossades. Johansson såg Olof Palme ramla ihop på trottoaren. Han observerade inte någon mynningsflamma. Johansson gjorde en U-sväng vid Apelbergsgatan och parkerade bilen vid brottsplatsen. Han observerade ånyo gärningsmannen när denne befann sig springande på Tunnelgatan omkring 20 meter öster om gatukorsningen. Gärningsmannen var kraftigt byggd. Han var iklädd en jacka. Mannen sprang i en "rullande stil". Det såg ut som när en elefant springer. Man kan även säga att det var en "lunkande stil". Johansson såg gärningsmannen springa upp för de trappor som leder till Malm-skillnadsgatan. Gärningsmannen var kraftigt byggd. Han bar en halvlång jacka. Lisbeth Palme sprang omkring på brottsplatsen och skrek. Johansson fick "ingen kontakt med henne alls". Han bar en parkastliknande, mörk jacka eller rock, det kan ha varit en halvlång täckjacka. Mannen var 180-185 cm lång. Han var seidig och kraftig.

Datum
1989-07-27

B 847/88 23

Inge Morelius har berättat: Han förde bil och medförde i denna tre passagerare. Dessa skulle hämta pengar i en bankomat uppsatt på Tunnelgatans norra sida omedelbart väster om Sveavägen. Morelius parkerade bilen på Tunnelgatans södra sida omkring 10 meter väster om övergångsstället vid Sveavägen. Bilens front var vänd mot brottsplatsen. Hans minnesbild är att han sett en man stå vid Dekorimas skyltfönster mot Sveavägen mellan entrén till Dekorima och avfasningen vid Tunnelgatan redan när han parkerat bilen. Morelius minnesbild är att mannen stått där ett par, tre minuter innan makarna Palme passerade platsen. Emellertid är det svårt att precisera tiden. Han är väl medveten om att han har uppgivit sekunder vid förhör som ägde rum ett par veckor efter händelsen. Morelius fick en känsla av att något var i görningen. Han såg 5-6 personer passera mannen på väg Sveavägen norrut. Omkring 20 sekunder senare passerade makarna Palme Dekorima på väg Sveavägen söderut. Morelius tror att de då gick i armkrok. Vid Tunnelgatan gick Lisbeth Palme på Olof Palmes högra sida, något framför denne. Mannen, som stått vid Dekorimas skyltfönster, följde efter makarna Palme. Han lade sin vänstra hand på Olof Palmes vänstra axel. "Två skott smäller" och Olof Palme slungades i backen. Morelius såg mynningsflammorna "rakt in i ryggen". Lisbeth Palme stannade och gärningsmannen tog ett par steg bakåt. Han förde sin ena arm utmed kroppens sida. Lisbeth Palme gick ned på knä och ropade något som måste varit att hon ville ha hjälp. Gärningsmannen stoppade ned ena handen i en ficka och tog ett par steg framåt. Han tittade ned på Olof Palme och Lisbeth Palme, som då knäböjde vid sin man. Gärningsmannen gick sedan ett par steg bakåt, rundade makarna Palme och började lunka Tunnelgatan österut. Det var fråga om en överlagd avrättning. Morelius uppskattar avståndet mellan sin bil och brottsplatsen till 40-55 meter. Han såg inga ansikten, eftersom "det var skumt". Dock observerade han att Lisbeth Palme hade ögonkontakt med gärningsmannen. Denne hade en mörk stickad mössa, som nedtill var uppvikt runt om. Han bar en parkasliknande, mörk jacka eller rock. Det kan ha varit en halvlång täckjacka. Mannen var 180-185 cm lång. Han var smidig och kraftig.

Datum

1989-07-27

B 847/88

24

Anna Hage har berättat: Hon var passagerare i en bil som stannats för rött ljus söder om Tunnelgatan för avsedd vidare färd mot Norra Bantorget. Hon såg ett par och en man i gatukorsningen. Mannen befann sig i hörnet vid Dekorima. Hon såg att Olof Palme kastades omkull och att mannen vid Dekorima begav sig i väg från platsen. Hage sprang fram till brottsplatsen för att se om hon kunde lämna någon hjälp. Hon är nämligen sjukvårdsutbildad. Lisbeth Palme sprang fram och tillbaka och pratade oavbrutet. Enligt Hages uppfattning var hon ej kontaktbar. Lisbeth Palmes blick var "frånvarande" och enligt Hage hade hon drabbats av en "hysterisk chock".

Stig Engström har berättat bl a: Han kom ut ur Skandiahuset, där han arbetar, och anlände till brottsplatsen strax efter mordet. Olof Palme låg på trottoaren och Lisbeth Palme låg på knä lutad över sin man. Sedan sprang Lisbeth Palme fram och tillbaka. Hon verkade "virrig och flaxig". Det gick att prata med henne. På fråga av Engström svarade hon att gärningsmannen var klädd i en mörkblå täckjacka samt utpekade flyktvägen. Småningom sprang polis flyktvägen. Engström hade underlåtit att vidarebefordra Lisbeth Palmes uppgift om klädseln till dem. Engström sprang därför efter poliserna. Engström var klädd i en mörk, knälång rock, svart-gråspräcklig keps, handlovsväska samt glasögon.

Lars Jeppsson har berättat: Han befann sig vid tillfället i hörnan av Tunnelgatan och Luntmakargatan. Han stod på Tunnelgatan några steg väster om Luntmakargatan mellan barackerna och husväggen. Han hörde två kraftiga smällar och såg en man falla vid Sveavägen och en kvinna som knäböjde bredvid denne. Han hörde kvinnan säga "hjälp, vad gör du". Jeppsson förstod att ett mord begåtts. Han hörde springande steg på Tunnelgatan och han insåg att det var mördaren som flydde. Denne passerade Luntmakargatan och sprang upp för trapporna till Malmskillnadsgatan. Han hade bred ryggtavla. Han bar en mörkblå täckjacka. Han sprang tungt. Jeppsson fick intrycket av att mannen bar "något kepsliknande". Jeppsson

Datum
1989-07-27

B 847/88 25

sprang själv upp för trapporna för att söka efter mannen. Denne var dock försvunnen. Inga bilar passerade på Luntmakargatan under den tid som Jeppsson uppehöll sig på körselplatsen. I en bit på en parkeringsplats i närheten av Christer Petterssons bostad, Christer Pettersson uppger att Sigrid Malm har berättat: Hon bor i Rotebro och hon har vid ett flertal tillfällen sett Christer Pettersson, mestadels berusad, på Rotebro station. Han går "oharmoniskt". En kväll i september-oktober 1988, när hon anlät till stationen efter ett besök i Stockholm, såg hon Christer Pettersson gå framför henne på perrongen mot utgången. Han var aggressiv samt "svor och härjade om Olof Palme". Christer Pettersson var mer berusad än vanligt. Sigrid Malm var mycket rädd och avvaktade med att gå mot utgången. Christer Pettersson yttrade "jag" eller "man har skjutit Olof Palme", "jag" eller "man ska ingenting ångra att Olof Palme är skjuten" och från "vore han ej skjuten skulle han skutas en gång till". När hon av fotografier i tidningen erfarit att det var samme man som häktats för mordet på Olof Palme, kontaktade hon polisen och berättade om händelsen på Rotebro station. Märta på station köpte han en chokladkaka, kiosken skulle då stänga. Harri Miekkalina har berättat: Han har känt Christer Pettersson sedan slutet av 1960-talet. Under åren 1985-1986 umgicks de rätt mycket. Christer Pettersson satt ofta barnvakt hos Miekkalina. Vid sina besök i Miekkalinas bostad var Christer Pettersson så gott som alltid nykter. Eljest söp Christer Pettersson kraftigt. I berusat tillstånd kunde han bli oskärpt oregerlig och aggressiv. Han har en kraftig aggression mot kriminalvård och rättsväsende. I övrigt uttryckte han aldrig hat mot samhället. Han befann sig enligt Miekkalinas uppfattning i mitten av den politiska skalan. Christer Pettersson yttrade sig aldrig hatiskt mot Olof Palme inför Miekkalina. Vad som antecknats därom i förundersökningen är en missuppfattning från förhørsledarens sida. Christer Pettersson har ej sysslat med vapen. Han brukar gå klädd i jeans och jacka. Miekkalina har inget minne av att någonsin ha sett Christer Pettersson bära mössa. Christer Pettersson har alltid burit mustasch. på Olof Palme. -Äselt visste i

Datum
1989-07-27

B 847/88

26

Lennart Pettersson har berättat: Han hörde i egenskap av kriminalinspektör Christer Pettersson i maj 1986 angående dennes förehavanden den 28 februari samma år. Förhöret ägde rum i en bil på en parkeringsplats i närheten av Christer Petterssons bostad. Christer Pettersson uppgav att han ifrågavarande kväll besökt Oxen. Han sade att Sigge Cedergren kunde bekräfta denna uppgift. Vidare uppgav Christer Pettersson att han åkt pendeltåg hem och att han vid tiden för mordet kommit hem eller befunnit sig på tåget. Christer Pettersson hade lagt sig att sova vid hemkomsten. Han sade att han fått kännedom om mordet påföljande morgon genom morgontidningen.

Algot Åsell har berättat: Han har tidigare bott i Rotebro och han kände väl igen Christer Pettersson. Den 28 februari 1986 åkte Åsell pendeltåg från Rotebro till Märsta. Därifrån fortsatte han med buss till Vallsta, där han ämnade söka upp ett par personer för att de skulle skriva ett intyg åt honom. Ingen öppnade hos de två personerna, varför Åsell promenerade tillbaka till Märsta. I kiosken vid Märsta station köpte han en chokladkaka. Kiosken skulle då stänga. Han har trott att klockan då var 22.00. Emellertid har han erfarit att kiosken stängts klockan 21.30. Åsell besökte därefter en pub där han drack en seidel öl och åt en smörgås. Sedan begav han sig till Märsta station. Klockan bör då ha varit omkring 23.20. Åsell har ej kontrollerat tiden med någon klocka utan har beräknat tiden med ledning av kioskens stängningstid - 21.30. Han satte sig i en inglasad vänt-hall belägen mellan biljettspärrarna och perrongens kortsida. Han såg en man som satt framåtlutad på andra eller tredje bänken på perrongen. Avståndet dit var kanske 15 meter. Han såg nacken och profilen på mannen. Mannen var iklädd blå jacka och jeans. Det var Christer Pettersson. "Det kan ej finnas en som är så lik". Åsell gick ej ut på perrongen för att han av vissa skäl var rädd för bråk med Christer Pettersson. Åsell kom till Rotebro klockan 23.47. Han gick till sängs. Han hörde inte på några nyheter. Klockan 4 på morgonen hörde han i radio om mordet på Olof Palme. -Åsell visste i

Datum

1989-07-27

B 847/88

27

början av 1989 att Christer Pettersson sagt att han somnat på pendeltåget och av misstag rest till Märsta. Åsell ville emellertid ej bli inblandad och yppade ej för polis eller annan att han kunde bekräfta Christer Petterssons uppgift. Den 7 juni 1989 berättade han om sina iakttagelser för före-
ståndaren vid Stadsmissionen i Östersund Gunnar Engman. Denne sade att Åsell var tvungen att kontakta polis och meddela sina iakttagelser. Sedan blev han uppringd av tidningen Aftonbladet. "Det var min olycka, då blev jag inblandad".
Sakari Pitkänen har berättat: Han är anställd på tidningen Aftonbladet. Ett tips inkom att Åsell kunde ge Christer Pettersson alibi mordnatten. Detta tips ledde till att Åsell besökte Åsell i Östersund. Vissa detaljer i Åsells berättelse stämde ej. Bland annat uppgav han att han vid och hemkomsten lyssnade på Eko-nyheterna klockan 24.00. Då Åsell erfor att sista nyhetssändningen ifrågavarande kväll varit 23.00 ändrade han sig. Åsell uppgav vidare att han lämnat Märsta med sista tåget "sedan går det bara natt-bussar". Emellertid gick sista tåget efter klockan 24.00. Åsell var vidare säker på den sk 33-åringens - tidigare misstänkt i målet - identitet men han angav helt fel person. Åsell gjorde ett trovärdigt intryck. Han ville emellertid ej bli inblandad i detta mål.
Gunnar Engman har berättat: Han var föreståndare för Stadsmissionen i Östersund. Den 7 juni 1989 yttrade Åsell spontant till honom att "det kan inte vara Christer för honom såg jag på Märsta station" där Christer Pettersson skulle ha suttit på en bänk. Engman ansåg uppgiften vara viktig och sökte övertala Åsell att kontakta vederbörande myndigheter. Åsell vägrade. "Han ville ej blanda sig i". Engman ringde då Aftonbladet och berättade vad han erfarit. Åsell är ej pålitlig och trovärdig i allt. Han är skrytsam och han vill gärna synas. Han har god duperingsförmåga men ger ett trovärdigt intryck. I detta fall trodde emellertid Engman på Åsell. "Även Münchhausen talar sanning ibland".

Enligt SMHI i Norrköping var väderförhållandena i Stockholm

Bengt Wilhelmsson har berättat: Han har varit anställd i storstockholms Lokaltrafik sedan 17 år och han har kört buss i norra Storstockholm. Han har haft såväl Christer Pettersson som Åsell som passagerare, Åsell vid ett par tillfällen för några år sedan. Anledningen till igenkännandet är såvitt angår Åsell att denne är så gott som identiskt lik en avliden släkting till Wilhelmsson. Av denna anledning har han särskilt lagt märke till Åsell. Wilhelmsson har ej känt till Åsells namn eller andra data om denne. Den 28 februari 1986 efter arbetets slut åkte Wilhelmsson pendeltåg från Ulriksdals station klockan 20.55 - denna tid finns antecknad i hans agenda - och han anlände till Märsta station klockan 21.25-21.30. Perrongen på Märsta station var nästan tom. Ingen person satt på bänkarna. Christer Pettersson var ej där. Till vänster i väntrummet mellan biljettspärrens och perrongen satt Åsell. Han var ensam där. Wilhelmsson är helt säker på sin uppgift. Den 3 juli 1989 såg han en bild av Åsell i en kvällstidning och kände genast igen denne. Han anmälde förhållandet emedan han ville upplysa om att Åsell verkligen varit på Märsta station ifrågavarande kväll.

I utlåtande den 12 mars 1986 av Statens Kriminaltekniska Laboratorium utsägs att de båda omhändertagna kulorna överensstämmer med 158-grainskolor av typen "metal piercing" i kaliber .357 Magnum av fabrikat Winchester-Western, att inget talar emot att kulorna skjutits ut ur ett och samma vapen och att erhållna bomdata överensstämmer med motsvarande data för revolverar av märkena Smith & Wesson, Ruger, Taurus och Kassnar.

I utlåtande av Bundeskriminalamt, Wiesbaden, den 23 april 1986, anförs att som ett resultat av undersökning av kläder kan sägas att Olof Palme blivit skjuten i ryggen på ett avstånd mellan 10 cm och 30 cm, att Lisbeth Palme blivit träffad av en projektil i skulderområdet (tangerande skott) samt att sistnämnda skottlossning ägt rum på ett avstånd av 70 cm och 100 cm.

Enligt SMHI i Norrköping var väderförhållandena i Stockholm

Datum
1989-07-27

B 847/88

29

den 28 februari 1986 klockan 22.00 följande: temperatur -6,8 grader, vind 4 m/sekund västsydväst, molnmängd 1/8-del, snödjup 25 cm, ingen nederbörd.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Det är utrett, att Olof Palme den 28 februari 1986 omkring klockan 23.21 från mycket nära håll skjutits i ryggen med en revolver och att han omedelbart avlidit till följd av yttre och inre blödningar efter sönderslitning av kroppspulsådern och luftstrupen samt att Lisbeth Palme vid samma tillfälle av ett andra skott tillfogats en ytlig sårskada på ryggen.

I målet finns ingen teknisk bevisning i den meningen att det är utrett varifrån vapnet kommer, var vapnet nu finns, fingeravtryck, krutstänk på kläder eller dylikt.

Av i målet framlagd bevisning kan fästslås, att gärningsmannen är identisk med den person som uppehållit sig vid avfasningen vid butiken Dekorima och som i nära anslutning till dådet springande avlägsnat sig Tunnelgatan österut.

Lisbeth Palme har utan att tveka och med stor bestämdhet utpekat Christer Pettersson som den man som uppehållit sig vid avfasningen vid butiken Dekorima och som befunnits vara gärningsman. Å andra sidan har Algot Åsell omvitnat, att han vid tidpunkten för dådet har sett Christer Pettersson sitta på en bänk på perrongen vid Märsta station.

Vad angår Algot Åsells vittnesmål kan till en början konstateras, att hans tidsuppgifter är mycket obestämda. Han har ändrat sådana och andra uppgifter, när de visats vara felaktiga. Han har vägrat att meddela vederbörande myndigheter sin påstådda iakttagelse av Christer Pettersson trots att han måste ha insett att iakttagelsen, om den var korrekt, varit av livsviktig betydelse för Christer Pettersson. Hans inställning, när genom tredje mans försorg hans påstådda iakttagelse ändå blivit känd, har han uttryckt med orden

Datum
1989-07-27

B 847/88 30

"det var min olycka, då blev jag inblandad". Vad som nu upptagits är ägnat att i väsentlig mån rubba tilltron till Algot Åsells påstående. Tvärtom finner tingsrätten att det av Bengt Wilhelmssons vittnesmål framgår, att tidpunkten för Algot Åsells vistelse i den inglasade vänthallen på Märsta station - Algot Åsell har inte talat om mer än en sådan vistelse - varit omkring klockan 21.30. Vid denna tidpunkt har Christer Pettersson enligt egen uppgift befunnit sig inne i Stockholm. Algot Åsells uppgift att han observerat Christer Pettersson på Märsta station vid tidpunkten för dådet på Sveavägen lämnar tingsrätten av angivna skäl utan avseende.

följande: Den 14 december 1985 inspelades av polisen en av det vittnesmål som Ulf Spinnars har lämnat anser sig tingsrätten inte kunna dra någon som helst slutsats om när Christer Pettersson kommit hem natten till den 1 mars 1986. tjänstgörande åklagare, som hon hade förtroende för, att I fråga om Christer Petterssons uppgifter i övrigt om sinas förehavanden kvällen den 28 februari 1986 framgår av främst Reine Janssons men också av Sigge Cedergrens berättelse att de inte är korrekta. Vad angår Reine Jansson har enligt Christer Pettersson de två varit tillsammans hela kvällen på Oxen. Detta vederläggs av Reine Jansson, som enligt egen uppgift överhuvudtaget inte träffat Christer Pettersson denna kväll. Reine Jansson har också vederlagt Christer Petterssons påstående om fullmaktsskrivningen och spritförtäringen denna kväll. Vidare framgår av Sigge Cedergrens vittnesmål att Christer Pettersson inte uppehållit sig på Oxen så lång tid denna kväll som han själv påstår samt att Christer Pettersson till Sigge Cedergren sagt, att han hade sökt denne på Tegnégatan 16 och där väntat på honom på gatan. Det kan i anseende till Christer Petterssons person och levnadssätt finnas många anledningar till att han inte berättar sanningen. Vad avser Lisbeth Palmes identifiering av Christer Pettersson som gärningsman har hon själv berättat att hon, sedan hennes make skjutits, tittat upp för att söka hjälp och då sett Christer Pettersson stå vänd mot henne och hennes make

Datum
1989-07-27

B 847/88

31

utanför avfasningen till butiken Dekorima på ett avstånd av kanske fem meter. Hon har iakttagit hans ansikte och insett att ingen hjälp var att vänta av honom. Hon har enligt egen uppgift då vänt sin blick åt annat håll och något senare sett Christer Pettersson en andra gång snett bakifrån från sidan, när han på ett karaktäristiskt sätt börjat springa Tunnelgatan österut. Hon sköt till och vänta vid Dekorima ett par, tre minuter före skotten. Just längden av denna väntan. Frågan blir då, om Lisbeth Palme kan ha misstagit sig och på mordplatsen sett en annan person än Christer Pettersson. Försvaret har hävdat detta och till stöd härför anfört bl a följande: Den 14 december 1988 inspelades av polisen en videofilm för konfrontationsändamål med tolv figuranter. Christer Pettersson var en av dem. Samma dag visades filmen för Lisbeth Palme. Hon tillät endast två hos riksåklagaren tjänstgörande åklagare, som hon hade förtroende för, att vara närvarande. Det innebar alltså att Christer Petterssons försvarare Arne Liljeros inte fick vara med och ställa frågor. Den konfrontationsgrupp som förekom i filmen hade godkänts i förväg av Liljeros men i efterhand har det ändå enligt försvarets mening visat sig att gruppen blivit sammansatt på ett sådant sätt att Christer Pettersson ensam har kommit att framstå som avvikande från de andra i gruppen. Den 26 januari 1989 gjordes en ny videofilmskonfrontation med Lisbeth Palme. Då visades emellertid på hennes begäran bara avsnittet med Christer Pettersson. Inte heller denna gång fick Liljeros vara med. Förfaringssättet vid konfrontationerna avviker i hög grad från gällande förundersökningspraxis. Detta har kraftigt försämrat värdet av konfrontationerna och dessutom medfört, att Lisbeth Palme har blivit "fixerad" vid just bilden av Christer Pettersson. Därmed har hennes utpekande av honom vid huvudförhandlingen blivit närmast en självklarhet. Anmärkningsvärt är också enligt försvarets mening att Lisbeth Palme vid huvudförhandlingen inte gick med på att konfrontationsfilmen visades i hennes närvaro. Det medförde att försvarsadvokaterna inte någon gång har fått även tillfälle att ställa frågor till Lisbeth Palme i anslutning till visning av filmen. För en person, som följt efter.

Datum

1989-07-27

B 847/88

32

Försvaret har dessutom gjort gällande att Lisbeth Palme på grund av chock, hot och rädsla hade så nedsatt observationsförmåga på mordplatsen att hon inte kunde göra sådana iakttagelser som hon påstår sig ha gjort. Till detta kommer att vittnet Inge Morelius vid huvudförhandlingen har uppgett att han, där han satt i sin bil på motsatta sidan av Sveavägen, såg den man som sköt stå och vänta vid Dekorima ett par, tre minuter före skotten. Just längden av denna väntan medför, att det måste ha varit någon, annan än Christer Pettersson som sköt. Denne skulle nämligen inte ha hunnit vänta så lång tid vid Dekorima, om det hade varit så att han följt efter makarna Palme vid gatuköket. Inge Morelius uppgift om att han under flera minuter före skotten iakttagit den person som sköt tyder på att övervakning av Olof Palme under dennes promenad på Sveavägen skedde på annat sätt än genom direkt efterföljande. Det kan i sin tur enligt försvarets mening tyda på att mordet var politiskt organiserat. De omständigheter som han här redogjort för, i samband med I fråga om vad som har åberopats av försvaret om Inge Morelius väntetid vid Dekorima vill tingsrätten anmärka följande. Inge Morelius uppgav vid polisförhören den 14 mars 1986 att han hade observerat mannen endast sekunder, innan makarna Palme kom till platsen för dådet. Vid senare förhör har han emellertid bedömt tiden som längre. Vid huvudförhandlingen har han sagt att han tror sig ha sett mannen ett par, tre minuter före skotten men att tiden är svår att uppskatta. Han, som uppgett sig ha talat mycket med en författare om väntetidens längd, har tillagt att han numera utgår från att han hade fel minnesbild, när han tidigare talade om sekunders väntan. I vit närmast självklart för Lisbeth Palme att peka ut Christer Pettersson vid huvudförhandlingen. Det sätt på Tingsrätten vill i fråga om den tid som Inge Morelius har sett mannen före skotten göra den bedömningen att den uppgift som han lämnade vid förhöret den 14 mars 1986 - alltså i nära anslutning till dådet - om en iakttagelse under tionsekunder är den tidsrymd som kommer riktigheten närmast. Även med viss längre tidsväntan har det förenligt tingsrättens mening funnits möjlighet för en person, som följt efter.

Datum

1989-07-27

B 847/88

33

makanna Palme vid gatuköket, att, när de korsade Sveavägen och tittade in i ett skyltfönster, hinna före dem och vänta en stund på dem vid Dekorima. Enda en tvä konfrontation med andra figurer än Christer Pettersson och inte pekar ut honom.

Till vad försvaret har gjort gällande om att Lisbeth Palme har misstagit sig vid sitt utpekande av Christer Pettersson vill tingsrätten framhålla följande. Uppgifter som har lämnats av vittnen, vilka vid tidpunkten för dådet har uppehållit sig i närheten av mordplatsen, visar enligt tingsrättens mening att Lisbeth Palme har haft möjlighet att göra iakttagelser om mannens kroppsbyggnad, klädsel, anletsdrag och stirrande blicksamt om hans sätt att röra sig. Enda naturligtvis blir den person chockad som råkar in i en sådan situation som Lisbeth Palme. Tingsrätten finner dock inte de vittnesuppgifter som har lämnats om hennes uppträdande vid tillfället vara av beskaffenhet att medföra tvivelsmål om riktigheten av hennes iakttagelseförmåga i fråga om den omständigheter som hon har redogjort för. I sammanhanget bör också framhållas, att flera av vittnena kring mordplatsen har gjort liknande iakttagelser om mannens klädsel, kroppsbyggnad och sätt att röra sig som Lisbeth Palme. Också vad Lisbeth Palme har berättat om hur det gick till vid skottlossningen och om hur mannen uppträdde på platsen för dådet bekräftas i stort av sådana vittnen. Per klockan 23, när han själv skulle ringa ett telefonsamtal från en automat i Grands Tingsrätten finner inte förhållandena vid konfrontationerna den 14 december 1988 och den 26 januari 1989, däribland konfrontationsgruppens sammansättning, vara sådana att det finns anledning utgå från att - som försvaret gör gällande - det hade blivit närmast självklart för Lisbeth Palme att peka ut Christer Pettersson vid huvudförhandlingen. Det sätt på vilket hon identifierade honom vid huvudförhandlingen är enligt tingsrättens mening tvärtom mycket övertygande. Det enda som skulle kunna sättas i fråga är den omständigheten att det har gått nästan tre år till dess videokonfrontationerna gjordes och än längre tid till huvudförhandlingen. I och för sig är det dock säkert möjligt att efter så lång tid göra en sådan identifiering som Lisbeth Palme har gjort. I

Datum

1989-07-27

B 847/88

34

detta sammanhang bör också framhållas att hon under förundersökningens gång har fått se mer än 600 fotografier på olika personer och har varit med om två konfrontationer med andra figuranter, än Christer Pettersson och inte pekat ut någon före honom. Närheten av mordplatsen har gjort liknande iakttagelser som Lisbeth Palme av klädsel och kroppsbyggnad. Det finns vidare vittnesuppgifter om iakttagelser utanför Grand och under makarna Palmes promenad Sveavägen söderut, vilka kan vara till stöd för Lisbeth Palmes utpekande av Grand Christer Pettersson. Sålunda har Birgitta Wennerling uppgett sig vid 21-tiden ha iakttagit en person med otäck, sjuk blick. Hon reagerade mest för blicken i hans djupt liggande ögon och för ansiktets form. Denna person tittade in i ett Grands vestibul såsom hon förmodade efter makarna Palme, när de gick in i biograflokalen. Hon har vid huvudförhandlingen sagt att hon tycker, att Christer Pettersson är rätt lik den person som hon såg. Lars Erik Eriksson har berättat om en man, som han från klockan 22.50 och under lång tid såg stå och vänta utanför Grand. Han kände fruktan för mannen, vars ansikte, uttryck och ögon han anser oerhört lika Christer Petterssons. Han har förklarat sig vara mycket säker på att det var Christer Pettersson som han såg. Roger Östlund, som kände Christer Pettersson tidigare, har berättat att han såg denne utanför Grand någon gång efter klockan 23, när han själv skulle ringa ett telefonsamtal från en automat i Grands vestibul. Mårten Palme har berättat om en man, som stod i närheten av hans föräldrar och honom själv och hans flickvän och tittade in i ett skyltfönster i affären närmast bokhandeln. Han har dock sagt, att han är osäker på om det var Christer Pettersson som han såg. Ljubisa Najic har berättat, att han från det inre av det gatukök som ligger på Sveavägens västra sida före Adolf Fredriks Kyrkogata såg en man följa efter makarna Palme, när de passerade gatuköket. Han har förklarat sig vara säker på att det var Christer Pettersson. Han dömdes till internering med en minsta tid för anställsvård om fem år. I sistnämnda undersökning ansåg sig Även om det kan finnas viss osäkerhet förenad med några av de nu nämnda vittnenas iakttagelser anser tingsrätten, att deras

vittnesmål tillsammans visar att Christer Pettersson har väntat på makarna Palme vid biografställningens slut och följt efter dem Sveavägen söderut. Därtill kommer att, som angetts tidigare, flera vittnen som vid tidpunkten för dådet uppehållit sig i närheten av mordplatsen har gjort liknande iakttagelser som Lisbeth Palme om klädsel och kroppsbyggnad på den man som sköt och om dennes karaktäristiska sätt att röra sig. Vad som nu har framhållits stöder sammantaget Lisbeth Palmes utpekande av Christer Pettersson i sådan grad att tingsrätten finner det utom varje rimligt tvivel ställt att han sköt de båda skotten.

Gärningen såvitt avser berövandet av Olof Palmes liv är att bedöma som mord.

Vad angår åtalet i övrigt är ej utrett att Christer Pettersson genom det andra skottet haft uppsåt att beröva Lisbeth Palme livet. Åtalet för försök till mord kan alltså ej vinna bifall. Genom att avlossa detta skott med följd att Lisbeth Palme erhållit en sårskada på ryggen har Christer Pettersson av grov oaktsamhet utsatt Lisbeth Palme för livsfara. I denna del skall alltså Christer Pettersson dömas för framkallande av fara för annan. Ett skriftligt yttrande av Astrid Holgerson ej ingivits till rätten, finner den angivna Påföljdsfrågan skäligen ha varit påkallad för tillvartagandet av Christer Petterssons rätt. Kostnadsyrkandet i Christer Pettersson förekommer i 17 avsnitt i kriminalregistret. Han är rättspsykiatriskt undersökt vid fem av lagföringarna. I domar åren 1970 och 1971 överlämnades han till sluten psykiatrisk vård. Efter den tredje undersökningen dömdes han år 1973 till skyddstillsyn. En fjärde undersökning utfördes 1975. I detta mål dömdes han till fängelse. Senaste gången rättspsykiatrisk undersökning verkställdes beträffande Christer Pettersson utmynnade domen år 1978 i att han dömdes till internering med en minsta tid för anstaltsvård om fem år. I sistnämnda undersökning ansåg sig läkaren inte kunna tveka om att föreslå omhändertagande inom kriminalvårdens ram. Efter år 1978 har Christer Pettersson

avtjänat tre fängelsestraff och erhållit två villkorliga domar. Senast dömdes han av tingsrätten den 9 december 1987 för ofredande, stöld, snatteri, olovligt förfogande och skadegörelse till villkorlig dom.

Enär skäl ej föreligger till annan bedömning än den som gjorts vid den senaste rättspsykiatriska undersökningen, kan annan påföljd än fängelse ej komma ifråga. Påföljden skall bestämmas till fängelse på livstid. Den villkorliga domen den 9 december 1987 skall undanröjas.

Övriga frågor

Advokaten Ekman har begärt ersättning för utlägg bl a med 15 372 kronor 40 öre avseende arvode med 15 000 kronor och reseersättning med 372 kronor 40 öre till Astrid Holgerson för genomgång och analys av utredningsmaterial och huvudförhandlingsförhör med Lisbeth Palme samt för avgivande av skriftligt yttrande.

Tingsrätten, som anmärker att något skriftligt yttrande av Astrid Holgerson ej ingivits till rätten, finner den angivna utredningen ej skäligen ha varit påkallad för tillvaratagandet av Christer Petterssons rätt. Kostnadsyrkandet i denna del skall alltså ogillas.

Ingen erinran föreligger i övrigt mot de offentliga försvararnas ersättningsanspråk.

Kostnaderna å målet skall stanna på statsverket.

Tingsrätten finner att Christer Pettersson i häkte skall invänta att domen vinner laga kraft mot honom.

Datum

1989-07-27

B 847/88

37

FULLFÖLJD SHÄNVISNING, Dv 400 A, se bilaga 3.

Vad senast 17.8.1989

Besvär senast 10.8.1989

Carl-Anton Spak

/Carl-Anton Spak/

skiljaktig mening; se prot.

Mikael af Geijerstam

/Mikael af Geijerstam/

skiljaktig mening; se prot.

senast 17.8.1989

Den skall vara ställd till Svars handte.

Hur ene parten överklagat domen inom föreskrivet tid, för motpartens överklagade ärendet eller vadslidens utgång. Detta skall ske skriftligen. Skriften (besvärsklagen) skall ha kommit in till tingsrätten inom två veckor från vadslidens utgång. Övrigt skall väsentliga tillägg ha kommit in till tingsrätten före två veckor från domens datum eller

Talan mot beslut överklagad till hovrätt, hovrätt, vitnes eller verkställighet eller annat beslut som omfattas av kap 2 § 1 i uttredningsbalken skall förs genom särskilt besvär. Den som vill överklaga beslutet skall göra detta skriftligen. Skriften (besvärsklagen) skall ha kommit in till tingsrätten inom två veckor från domens datum eller

senast 10.8.1989

Den skall vara ställd till Svars handte.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

Överklagad dom senast ursprungligt

Beata Lundström

Upplysningar

- 1. Vade- eller besvärsklagen skall alltid vara riktad till beivringen men i beslutet eller skickas till tingsrätten. De handlingar skickas till tingsrätten skall vara fullt betalda av värsändaren.
- 2. När parterna gett in tillräckligt antal anskrifter av inlagen skall utgåes motpart, förmedla för rätten på parternas bekostnad de anskrifter som behövs för delgivning. (Normal kostnad av anskrift för varje motpart.)

Anges på första sidan av domen.

FULLFÖLJDSHÄNVISNING

Vill part överklaga domen skall han göra detta skriftligen. Skriften (vadeinlagan) skall ha kommit in till **tingsrätten** inom tre veckor från domens datum eller

senast... 17. 8. 1989

Den skall vara ställd till Svea hovrätt.

Har ena parten överklagat domen inom föreskriven tid, får motparten överklaga även efter vadetidens utgång. Detta skall ske skriftligen. Skriften (vadeinlagan) skall ha kommit in till **tingsrätten** inom en vecka från vadetidens utgång. Den skall vara ställd till Svea hovrätt. Denna vadetalan förfaller, om den första vadetalan återkallas eller förfaller.

Talan mot beslut om ersättning till biträde, försvarare, vittne eller sakkunnig eller annat beslut som avses i 49 kap 5 § 1 st rättegångsbalken skall föras genom särskilt besvär. Den som vill överklaga beslutet skall göra detta skriftligen. Skriften (besvärinlagan) skall ha kommit in till **tingsrätten** inom två veckor från domens datum eller

senast... 10. 8. 1989

Den skall vara ställd till Svea hovrätt.

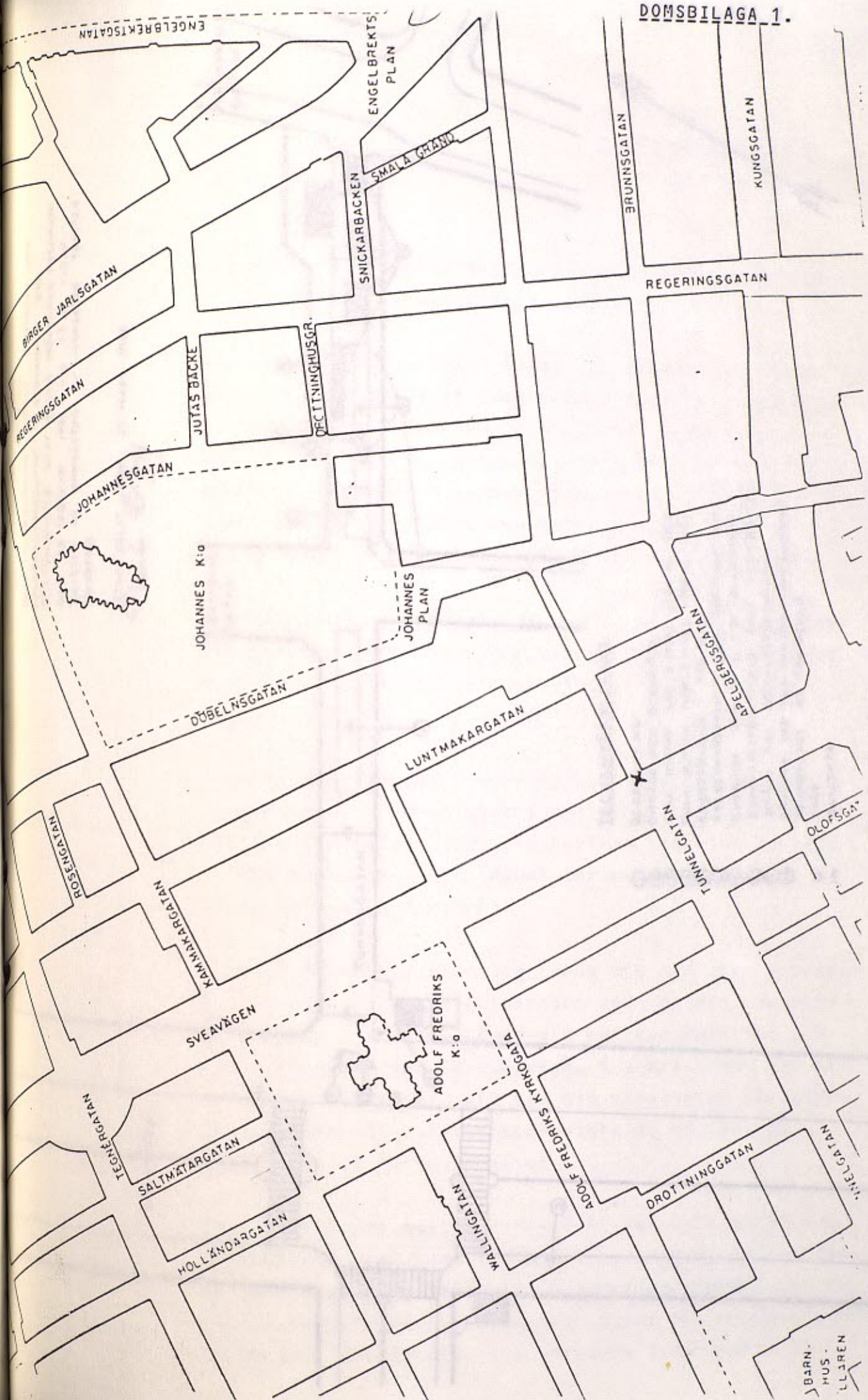
STOCKHOLMS TINGSRÄTT

Avskriften Kopian
överensstämmer med originalet

Ewa Lundin

Upplysningar

- 1 Vade- eller besvärinlaga skall alltså vara riktad till hovrätten men lämnas eller skickas till tingsrätten. Om handlingar skickas till tingsrätten skall portot ha fullt betalats av avsändaren.
- 2 Har part ej gett in tillräckligt antal avskrifter av inlaga som skall delges motpart, framställer rätten på partens bekostnad de avskrifter som behövs för delgivningen. (Normalt behövs en avskrift för varje motpart.)
- 3 Ytterligare upplysningar kan erhållas från tingsrätten. Dess adress och telefonnummer anges på första sidan av domen.

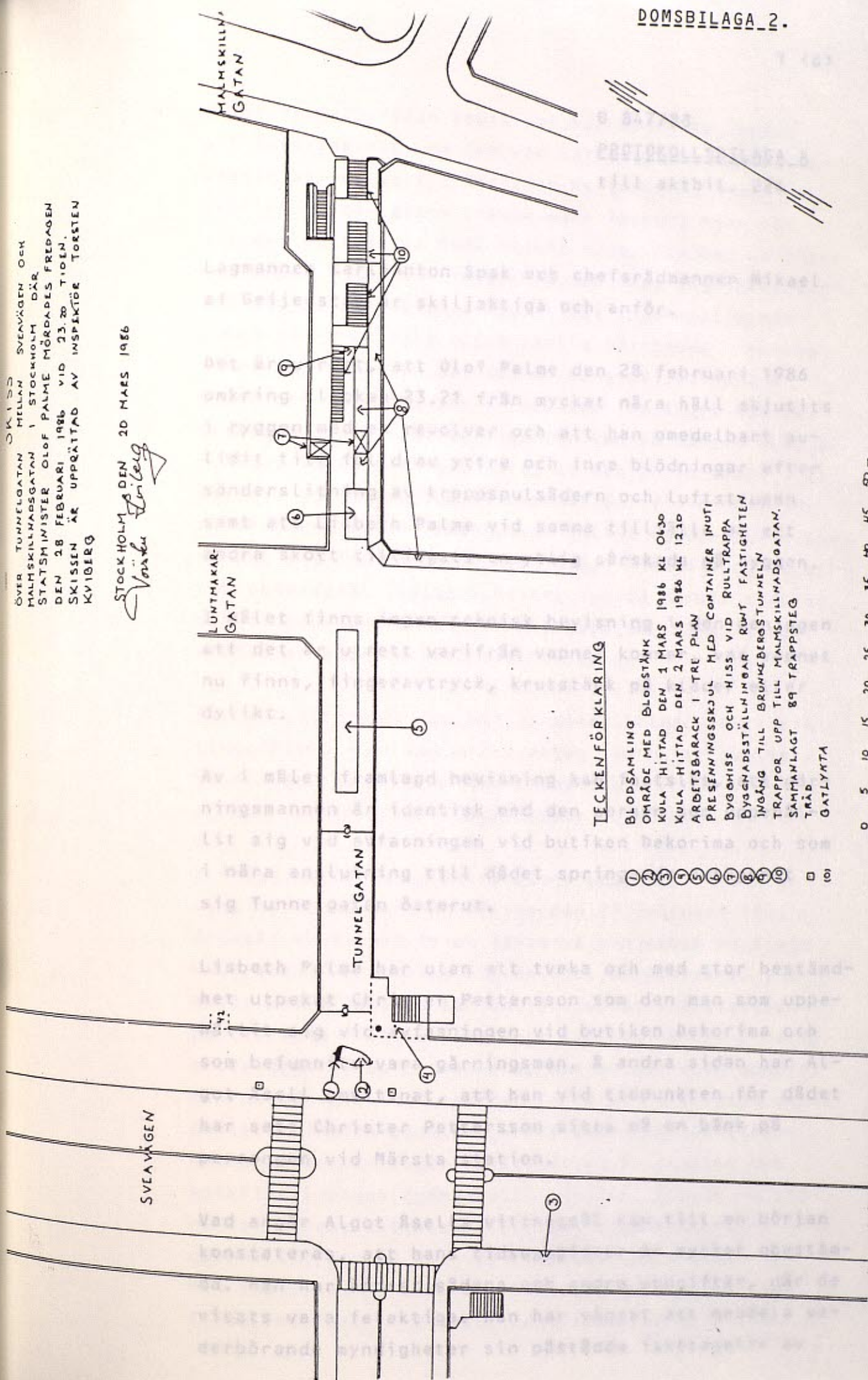

BARNHUSLÄREN

SKISS
 ÖVER TUNNELGATAN MELLAN SVENVÄGEN OCH
 MALMSKILLNADSGATAN I STOCKHOLM DÄR
 STATSMINISTER OLOF PALME MÖRDADEN FREDAGEN
 DEN 28 FEBRUARI 1986 VID 23.20 TIDEN.
 SKISSEN ÄR UPPRITAD AV INSPEKTÖR TORSTEN
 KVIÖBERG

STOCKHOLM DEN 20 MARS 1986

Torsten Kviöberg

TECKENFÖRKLARING

- 1 BLODSAMLING
- 2 OMRÅDE MED BLODSTÄNK
- 3 KULA HITAD DEN 1 MARS 1986 KL 0630
- 4 KULA HITAD DEN 2 MARS 1986 KL 1230
- 5 ARBETSBARACK I TRE PLAN
- 6 PRESENINGSSKJUL MED CONTAINER INUTI
- 7 BYGGHISE OCH HISS VID RULLTRAPPA
- 8 BYGGHISSTÄLLNINGAR RUMF FASTIGHETEN
- 9 INGÅNG TILL BRUNKEBERGSTUNNELN
- 10 TRAPPOR UPP TILL MALMSKILLNADSGATAN.
- SAMMANLAGT 89 TRÄPPSTEG
- TRÄD
- GATLYKTA

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 m

Christer Pettersson trots att han har insett
 att iakttagelsen, om den var korrekt, har en
 viktig betydelse för Christer Petterssons
 ställning, när genom tredje mans försorg hans på-
 städda iakttagelse ändå blivit känd, har han uttryckt
 Lagmannen Carl-Anton Spak och chefsrådmannen Mikael
 af Geijerstam är skiljaktiga och anför, att han
 rubba tilltron till Algot Åsells påställelse.
 Det är utrett, att Olof Palme den 28 februari 1986
 omkring klockan 23.21 från mycket nära håll skjutits
 i ryggen med en revolver och att han omedelbart av-
 lidit till följd av yttre och inre blödningar efter
 sönderslitning av kroppspulsådern och luftstrupen
 samt att Lisbeth Palme vid samma tillfälle av ett
 andra skott tillfogats en ytlig sårskada på ryggen.
 I målet finns ingen teknisk bevisning i den mening
 att det är utrett varifrån vapnet kommer, var vapnet
 nu finns, fingeravtryck, krutstänk på kläder eller
 dylikt. I vittnesmålet som Ulf Spinners lämnat anser sig
 tingsrätten inte kunna dra någon som helst slutsats.
 Av i målet framlagd bevisning kan fastslås, att gär-
 ningsmannen är identisk med den person som uppehållit
 sig vid avfasningen vid butiken Dekorima och som
 i nära anslutning till dådet springande avlägsnat
 sig Tunnelgatan österut. I en den 28 februari 1986
 framgår av främst Beina Janssons men också av Sigge
 Lisbeth Palme har utan att tveka och med stor bestämd-
 het utpekat Christer Pettersson som den man som uppe-
 hållit sig vid avfasningen vid butiken Dekorima och
 som befunnits vara gärningsman. På andra sidan har Al-
 got Åsell omvittnat, att han vid tidpunkten för dådet
 har sett Christer Pettersson sitta på en bänk på
 perrongen vid Märsta station. I vittneskrivningen och
 sprittförhöringen denna kväll, vidare framgår av Sig-
 Vad angår Algot Åsells vittnesmål kan till en början
 konstateras, att hans tidsuppgifter är mycket obestämda.
 Han har ändrat sådana och andra uppgifter, när de
 visats vara felaktiga. Han har vägrat att meddela ve-
 derbörande myndigheter sin påställelse av

B 847/88

PROTOKOLLSBILAGA_A

till aktbil. 224

Christer Pettersson trots att han måste ha insett att iakttagelsen, om den var korrekt, varit av livsviktig betydelse för Christer Pettersson. Hans inställning, när genom tredje mans försorg hans påstådda iakttagelse ändå blivit känd, har han uttryckt med orden "det var min olycka, då blev jag inblandad". Vad som nu upptagits är ägnat att i väsentlig mån rubba tilltron till Algot Åsells påstående. Tvärtom finner tingsrätten att det av Bengt Wilhelmssons vittnesmål framgår, att tidpunkten för Algot Åsells vistelse i den inglasade vänthallen på Märsta station - Algot Åsell har inte talat om mer än en sådan vistelse - varit omkring klockan 21.30. Vid denna tidpunkt har Christer Pettersson enligt egen uppgift befunnit sig inne i Stockholm. Algot Åsells uppgift att han observerat Christer Pettersson på Märsta station vid tidpunkten för dådet på Sveavägen lämnar tingsrätten av angivna skäl utan avseende.

Den 14 december 1988 har Lisbeth Palme förväisats den Av det vittnesmål som Ulf Spinnars lämnat anser sig tingsrätten inte kunna dra någon som helst slutsats om när Christer Pettersson kommit hem efter sin vistelse i staden vid ifrågavarande tillfälle.

Pettersson och hade sett ett stort antal fotografier I fråga om Christer Petterssons uppgifter i övrigt om sina förehavanden kvällen den 28 februari 1986 framgår av främst Reine Janssons men också av Sigge Cedergrens berättelse att de inte är korrekta. Vad angår Reine Jansson har enligt Christer Pettersson de två varit tillsammans hela kvällen på Oxen. Detta vederläggs av Reine Jansson, som enligt egen uppgift överhuvudtaget inte träffat Christer Pettersson denna kväll. Reine Jansson har också vederlagt Christer Petterssons påstående om fullmaktsskrivningen och spritförtäringen denna kväll. Vidare framgår av Sigge Cedergrens vittnesmål att Christer Pettersson inte uppehållit sig på Oxen så lång tid denna kväll som han själv påstår samt att Christer Pettersson till Sigge Cedergren sagt, att han hade sökt denne på

Tegnérgatan 16 och att han där väntat på honom på gatan. Det kan i anseende till Christer Petterssons person och levnadssätt finnas många anledningar till att han inte berättar sanningen. Pettersson - och hon har sagt sig ha haft goda förutsättningar att göra Vad/Lisbeth Palmes identifiering av Christer Pettersson som gärningsman har hon själv berättat att hon, sedan hennes make skjutits, tittat upp för att söka hjälp och då sett Christer Pettersson stå vänd mot henne och hennes make utanför avfasningen till butiken Dekorima på ett avstånd av kanske fem meter. Hon har iakttagit hans ansikte och insett att ingen hjälp var att vänta av honom. Hon har enligt egen uppgift då vänt sin blick åt annat håll och därefter något senare sett Christer Pettersson en andra gång snett bakifrån från sidan, när han på ett karaktäristiskt sätt börjat springa Tunnelgatan österut.

Den 14 december 1988 har Lisbeth Palme förevisats den konfrontationsfilm i vilken Christer Pettersson var en av deltagarna. Det är upplyst att Lisbeth Palme i tiden före den 14 december 1988 hade deltagit i två konfrontationer med andra figuranter än Christer Pettersson och hade sett ett stort antal fotografier utan att peka ut någon som gärningsman. I januari 1989 såg hon åter den del av videofilmen, där Christer Pettersson uppträder. Vid båda tillfällena och vid huvudförhandlingen har hon pekat ut Christer Pettersson som den man som stått vid avfasningen vid butiken Dekorima omedelbart efter det att det dödande skottet avlossats.

Dådet på Sveavägen har begåtts en mörk februarikväll. Händelseförloppet har varit relativt snabbt och Lisbeth Palmes iakttagelse av den för henne okände gärningsmannen har varit kortvarig. Hon har av naturliga skäl varit mycket upprörd. Mycket lång tid har förflutit till den första identifieringen vid konfrontationen den 14 december 1988 och än längre tid till iden-

tifieringen vid huvudförhandlingen. Lisbeth Palme har trots den kortvariga iakttagelsen vid dådet lämnat ett utförligt signalement på den av henne angivne gärningsmannen - Christer Pettersson - och hon har sagt sig ha haft goda förutsättningar att göra iakttagelserna bl a på grund av kunskaper i det yrkesområde, i vilket hon som psykolog är utbildad. Rent faktiskt, fastän förklarligt, har dock det utförliga signalementet inte lämnats i nära anslutning till dådet. Allmänt sett måste främst med hänsyn till den tid som har gått och till att gärningsmannen har varit okänd för Lisbeth Palme möjligheten till misstag vara betydande. Vidare har hon vid visningen av videofilmen förbjudit bl a att Christer Petterssons försvarare fick närvara och att konfrontationen dokumenterades genom bandupptagning. Enligt vår mening är sistnämnda förhållanden ägnade att förminska värdet av konfrontationerna. Samtliga nu redovisade omständigheter manar till försiktighet i vad avser Lisbeth Palmes identifiering av Christer Pettersson som gärningsman.

Något bärande motiv för Christer Pettersson att utföra dådet han enligt vår mening ej visats föreligga.

Åklagaren har genom vittnesförhör åberopat omständigheter till stöd för riktigheten av Lisbeth Palmes observationer.

Sålendes är Lars Erik Eriksson säker på att den man med stirrande blick, som uppehållit sig utanför biografen Grand omkring klockan 23, är identisk med Christer Pettersson. Lars Erik Eriksson har haft god tid på sig att göra sina iakttagelser och hans vittnesmål måste därför tillmätas stort bevisvärde. Emellertid har han berättat att mannen har burit en svagt gulfärgad, stickad mössa av militärtyp. Många vittnen har yttrat sig om gärningsmannens klädsel men ingen av dem har berättat om en huvudbonad med

sådan färg. I sammanhanget anmärker vi att Ljubisa Najic har omvitnat att den man som följt efter makarna Palme vid gatuköket kort tid efter Lars Erik Erikssons observation varit barhuvad. Tveksamhet kan alltså föreligga om Grandmannen och gärningsmannen är samma person såsom åklagaren påstått. *första av dessa utpekade han av skäl som han närmare angivit i*

Det är utrett att Roger Östlund vid aktuell tid befunnit sig nära Grand och tidvis i biografens foajé. Bevisning föreligger om att han varit kraftigt alkohol- och narkotikapåverkad. Lars Erik Eriksson har sett Roger Östlund ringa från en telefon i foajén efter det att den föreställning, som makarna Palme bevistat, hade slutat. Det framgår också av Peter Olofssons vittnesmål att Roger Östlund talat i telefonen i biografens foajé. Olofsson har förlagt detta samtal nära stängningsdags, vilket var ungefär klockan 23.45, och uppgivit att Roger Östlund talat högljutt, förvirrat och upprört. Enligt rapport från telefonavlyssning har Roger Östlund samtalat i telefon med Sigge Cedergren under tiden 23.15-23.21. Enligt anteckning på rapporten har han varit så påverkad att det förelegat svårigheter att uppfatta hans tal. Av rapporten framgår inte varifrån han ringt. Själv påstår han att det varit i Grands foajé strax efter det att han hade sett Christer Pettersson. Roger Östlund har varit hörd på ett mycket tidigt stadium av utredningen och hörts därefter många gånger ytterligare. Han har trots detta inte förrän tre år efteråt kunnat erinra sig att han sett Christer Pettersson. Med beaktande av vad som nu anförts finner vi att Roger Östlunds vittnesmål inte kan tjäna som grund vid bedömningen av frågan huruvida Christer Pettersson befunnit sig vid Grand.

Överröstade i skuldfrågan delar vi de meningar som i

Ljubisa Najic har sagt sig ha sett en man passera gatuköket utanför Adolf Fredriks kyrkogård några meter bakom makarna Palme. Han har sett mannen i profil. Han har identifierat mannen som Christer Pettersson.

Tiden för observationen har varit mycket kort. Fråga måste ha varit om några sekunder. Som anmärkts tidigare har Ljubisa Najic sagt att Christer Pettersson varit barhuvad när han passerade gatuköket. I det närmaste tre år efter iakttagelsen har Ljubisa Najic deltagit i videokonfrontationer. Vid den första av dessa utpekade han av skäl som han närmare angivit i sin berättelse inte Christer Pettersson. Vi anser främst med hänsyn till redovisade tidsfaktorer att Ljubisa Najics uppgifter måste bedömas med stor försiktighet.

Enligt vår mening kan Birgitta Wennerlings och Märten Palmes vittnesmål inte ligga till grund för identifiering av Christer Pettersson som Grandmannen eller som den man som uppehållit sig i närheten av bokhandeln.

Omfattande bevisning har förts om gärningsmannens klädsel och hans rörelseschema. Vad avser klädseln är uppgifterna divergerande medan de i fråga om gärningsmannens sätt att röra sig är entydiga. Denna bevisning ger visst stöd för Lisbeth Palmes identifiering men kan enligt vår mening inte binda Christer Pettersson som gärningsman.

Av vad sålunda upptagits finner vi måtsägandeförhöret och de till stöd därför åberopade vittnesmålen inte utgöra bevis för att gärningsmannen är identisk med Christer Pettersson. Osäkerhetsfaktorerna är alltför stora för en annan bedömning.

Vid denna prövning skall åtalet enligt vår mening lämnas utan bifall.

Överröstade i skuldfrågan delar vi de meningar som i övrigt kommit till uttryck i domen.